

Izdaja Zavod za gospodarsko propagando - Domžale, Ljubljanska 92 - Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Milan Flerin - Izbaja vsakega 25. v mesecu - Ziro račun 600-20/602-6 - Cena 20 dinarjev - Tiska tiskarna Toneta Tomšiča v Ljubljani

Občinski poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

Razvoj šolstva in socialnega varstva v javni razpravi

Razširjeni plenum občinskega odbora SZDL in sindikalnega sveta Domžale je na svoji seji dne 12. januarja 1965 razpravljal o perspektivnem razvoju šolstva in perspektivnem razvoju socialnega varstva občine Domžale v letih 1964-1970. Plenum je po obširni obravnavi sprejel sklep, da se ti programi dajo v javno razpravo. Gradivo o tem so prejeli samoupravni organi vseh delovnih organizacij, Krajevni odbor SZDL in odborniki skupščine občine Domžale.

Za najširšo javnost pa posredujejo nekaj najbolj značilnih podatkov iz tega gradiva.

SOLSTVO

Program perspektivnega razvoja šolstva v letih 1964-1970 v občini Domžale ima poleg ostalega tudi to posebnost, da prikazuje dosedanji razvoj šolstva v občini, ki se je razvijal v skladu s postavljenimi nalogami širših politično teritorialnih skupnosti ter sedanje stanje šolstva v občini.

Vsestransko se ugotavlja, da ima osnovno šolstvo slabo materialno osnovo, kar je v veliki meri vzrok slabih učnih uspehov. Poprečni odstotek udeležbe sredstev, uporabljenih za šolstvo v narodnem dohodku znaša v teh letih 1,89 % in se je od leta 1960 nasproti l. 1963 dvignil za 0,49 %. Udeležba sredstev za šole v proračunskih dohodkih občine znaša v istem obdobju 38,66 % v poprečju in so se sredstva leta 1963 nasproti l. 1960 zmanjšala od 41 na 35 %, to je za 6 %. Takšno stanje si lahko razlagamo s tem, da je občina v teh letih dobivala nove pristojnosti brez povečanja sredstev, kar se je odražalo v zmanjševanju sredstev za potrebe šolstva.

Poleg neustreznih šolskih prostorov se osnovne šole borijo tudi s pomanjkanjem prostorov, saj imajo tri osemletne šole uvedeno tretjo izmeno. Od skupnega števila šoloobveznih otrok 4150 v šolskem letu 1963-64 je pouk

v drugi in tretji izmeni obiskovalo 1954 otrok ali 47 %.

Nizki osebni dohodki učno-vzgojnega kadra so imeli za posledico, da se je vedno manj ljudi odločalo za ta poklic, kar se odraža v tem, da manjka 17 predmetnih učiteljev ali 10,2 %.

Te in še druge pomanjkljivosti v šolstvu, kot so: slabo opremljeni kabineti, pomanjkanje stanovanj, neustrezna opremljenost delavnic za tehnični pouk, so imele za posledico, da je v letu 1960 od skupnega števila 279 otrok, ki so končali šolsko obveznost, končalo osmi razred osnovne šole le 137 otrok ali 49,1 %, leta 1961 je od skupnega števila 344 otrok končalo osmi razred 148 otrok ali 43 %, leta 1962 od skupno 369 je končalo osmi razred 188 ali 50,9 % in leta 1963 od skupnega števila 379 končalo osmi razred 199 učencev ali 52,5 %. Poprečje učnih uspehov štirih let znaša torej 48,8 %.

To je vsekakor zaskrbljujoč položaj, za katerega sanacijo bo potrebno vložiti mnogo volje in sredstev od občinske skupščine preko SZDL in sindikalnih organizacij do delovnih organizacij.

Pri postavljanju ciljev, ki bi jih bilo treba doseči na področju osnovnega šolstva v obdobju 1964-1970, perspektivni program določa, da je treba doseči večje vzgojne rezultate, zvišati kvaliteto znanja pri čimvečjem številu učencev, razširiti vzgojno varstveno funkcijo šole in v čimvečji meri realizirati ustavno določilo o brezplačnem šolanju v osnovni šoli.

Izboljšanje kvalitete vzgoje in znanja učencev osnovne šole se v osnutku perspektivnega programa razvoja osnovnega šolstva izraža v ukrepih za napredovanje in omejitve osipanja učencev. Izhodišče, po katerem naj bi 80 % učencev iste generacije uspešno zaključilo osmi razred osnovne šole, temelji na predvidenem izboljšanju metod šolskega dela, na višji izobrazbi učnega osebja, znatno izboljšani

materialni osnovi in nadaljnji krepitvi novih odnosov na šolah.

Za realizacijo teh načel bo potrebno zagotoviti velika materialna oz. finančna sredstva:

— za izgradnjo šolskih prostorov okrog 2 milijardi,

— za stanovanja učnemu kadru 144 milijonov,

— za vzgojo 120 novih učnih moči 130 milijonov,

— dalje sredstva za nabavo sodobnih učil, opremo telovadnic, prehrano in prevoz učencev, kar ni izraženo v zneskih. Koliko sredstev bo potrebnih za te namene, bo stvar letnih družbenih planov.

Perspektivni program razvoja šolstva določa v letu 1965 dograditev šole na Brdu in začetek gradnje šole v Moravčah. V letu 1966 dograditev šole v Moravčah in gradnje nove šole v Domžalah. Po dograditvi šole v Domžalah pa pričetek del pri gradnji prizidka v Dobu in nove šole v Blagovici.

Gobavica nad Mengšem — tudi pozimi čudovita!

Za zadovoljitev potreb po stanovanjih za učno-vzgojni kader je predvidena gradnja stanovanj in sicer na Brdu 6, v Dobu 4, v Domžalah 8 in v Moravčah 6.

Na področju strokovnega šolstva oz. šolstva II. stopnje se občina Domžale vključuje v medobčinsko soustanoviteljstvo in medobčinsko financiranje. Za šole II. stopnje je bila ustanovitelj okrajna skupščina Ljubljana, ki je za financiranje strokovnih šol zbirala sredstva od občinskih skupščin. Tako je iz proračuna občinske skupščine bilo v letu 1964 odvedenih 83 milijonov din za strokovno šolstvo. Zaradi

te obveze so občinski skupščini zmanjkala v letu 1965 proračunska sredstva za osnovno šolstvo in se je morala dogovarjati z gospodarskim organizacijami, da prispevajo v občinski sklad za šolstvo od 2,5 % bruto osebnih dohodkov za strokovno izobraževanje vsaj 40 %. Če pogledamo seznam šol, ki se financirajo iz medobčinskega sklada jih je 14, ki izobražujejo kader za družbene službe, 65 šol pa, ki izobražujejo kader le za gospodarstvo.

Zato perspektivni program razvoja šolstva upravičeno predvideva pomoč gospodarskih organizacij iz 2,5 % sredstev bruto osebnih dohodkov.

— priznavalnine borcem NOV v višini 204.000.000 din,

— stanovanja, kredite in komunalni prispevek 417.000.000 din.

Ta kategorija naših občanov je upravičeno pričakovala, da se rešijo njihovi problemi in do njih ima tako občinska skupščina kot tudi slehernna delovna organizacija veliko moralno obveznost.

Pod pogojem »Varstvo odraslih« da je perspektivni program poseben podarek družbeni skrbi za stare ljudi. Iz materiala izhaja, da je bilo v začetku leta 1964 3609 oseb starih od 60 let, kar predstavlja 12,65 % skupnega števila prebivalstva in da bo ta odstotek v letu 1970 porastel na 15,64 % ali 4870 oseb. Za te normalno starajoče se ljudi smo vse do sedaj premalo storili. Navadno te osebe izgubijo svoje ožje sorodnike, so brez primernih stanovanj, brez nege in oskrbe. V skrajnem primeru se je takim ljudem dajala minimalna socialna podpora in nudila oskrba v domovih počitka. Najbolj primerna oblika oskrbe predvsem v kmečkih predelih je, stare ljudi dati v oskrbo drugim družinam. Na tem področju bodo morale odigrati nove krajevne skupnosti večjo vlogo in prevzeti vso skrb za oskrbo in nego starih in onemoglih oseb, seveda ob dodelitvi ustreznih sredstev v te namene.

Plan predvideva izgraditev novih kapacitet domov za starejše in sicer za 139 postelj. Po predlogu bo v te namene potrebno zagotoviti za investicije 420 milijonov dinarjev.

Perspektivni program razvoja šolstva in socialnega varstva izhaja iz potreb, ne pa iz finančne zmogljivosti občinskega proračuna. Zato je naloga vseh čimteljev, da se realizacija programa uskladi ne samo s sredstvi občinskega proračuna, temveč tudi z razpoložljivimi sredstvi gospodarskih organizacij.

Socialno varstvo

Perspektivni program razvoja socialnega varstva obravnava službo socialnega varstva kot sestavni del socialne politike, katere naloga je skrb za delovnega človeka in njegovo družino, posebnega varstva matere, otroka, varstva vojaških vojnih invalidov in borcev NOV, pa tudi s področja posebnega varstva nekaterih kategorij občanov in posameznikov, ki niso povsem sposobni, da bi skrbeli sami zase, za svoje pravice ali da bi varovali svoje koristi.

Ugotavlja se, da so pri proučevanju razvoja socialnega varstva v preteklem obdobju bila zapostavljena nekatera pereča vprašanja (otroško varstvo, varstvo borcev NOV, varstvo starejših oseb itd.), ki so za življenje in delo ljudi ter za skladen družbeno-ekonomski razvoj zelo pomembni.

Varstvo otrok je gospodarsko pomembna dejavnost, saj oblikuje bodočega delavca, nosilca gospodarskega razvoja, hkrati pa osvobaja zaposlene starše, jim omogoča večjo produktivnost in osebni razvoj. V zvezi s tem perspektivni program razvoja otroškega varstva postavlja smernice za učinkovito organizacijo pomoči družini pri vzgoji in vzreji otrok. Prav v zvezi z odpravljanjem najtežjih ovir, ki se postvljajo na pot normalni reprodukciji družbe in zdravemu razvoju otrok, so oblike sistematičnega varstvenega dela najbolj učinkovite. Med njimi je na prvem mestu dnevno varstvo otrok.

Perspektivni program postavlja sistem dnevnega varstva otrok v različnih oblikah, ki se med seboj dopolnjujejo in prilagajajo krajevnim potrebam. Za šolske otroke se bo razvijalo v šolah — v varstvenih oddelkih, za predšolske otroke pa v varstvenih ustanovah, v sobah za otroke v stanovanjskih objektih, igriščih itd.

0—14 let je bilo v varstvenih ustanovah zajetih le 109 otrok ali 1,4 %.

Izkoriščenost kapacitet otroško varstvenih ustanov v občini znaša 130 %.

Ob koncu leta 1963 je bilo od skupnega števila 9678 vseh zaposlenih, zaposlenih žena 4873 ali 50,5 %. Ugotavlja se, da ima 16 % zaposlenih žena 1 otroka, 21 % dva, 18 % tri in 9 % zaposlenih žena štiri otroke.

Posledice pomanjkanja osnovnih pogojev za normalen razvoj se bodo, če se ne bomo resneje lotili tega problema, kazale še v nadaljnji rasti fizičnih okvar, slabovidnosti, živčnih obolenj, pa tudi v porastu mladinske delinkvence in kriminala in s tem porasta bremena, ki ga bodo nosile še naslednje generacije.

V zvezi s tem perspektivni program predvideva zgraditi novih otroško varstvenih ustanov za 750 otrok s potrebno površino 4650 m², ter zagotovitev potrebnega kadra: 15 varuhinj in 36 vzgojiteljic.

V skrbi za ureditev razmer članov borcev Zveze borcev NOV bo občinska družbena skupnost do leta 1970 morala zagotoviti sredstva za:

Novoletna jelka in Dedek Mraz sta pri naših otrocih postala nepogrešljivi sestavni del novoletnega veselja. Otroke bi ogoljufali za tisto najlepše, kar si pod novoletnim praznovanjem predstavljajo, če jih ne bi obiskal tudi Dedek Mraz in se jih spomnil z darilem, pa četudi je to še tako skromno. Letos je Dedek Mraz obiskal tudi mnoge domove, najmlajših pa se je spomnil na prisrčnih prireditvah, ki so jim jih pripravili njihovi že malo starejši vrstniki

Vsebina letnih konferenc KO SZDL

Na zadnji seji Izvršnega odbora občinskega odbora SZDL Domžale smo analizirali delo krajevnih organizacij SZDL v pretekli mandadni dobi. Površna ocena dela kaže, da je bilo delo krajevnih organizacij SZDL zadovoljivo opravljeno. Najvažnejše naloge: posojilo za Skopje, volitve v predstavniške organe, ustanavljanje krajevnih skupnosti itd. so bile dobro pripravljene. Večina krajevnih odborov SZDL je dobro opravila tiste naloge, ki sodijo v okvir kadrovskega, organizacijskega in tehničnega napredka v organizaciji SZDL. V delo so vključili več mlajših občanov, jih vzgajali in jim širili obzorje. Povečali so število članstva in bolj vestno vodili spiske članov SZDL in članarine. Nekatere krajevne organizacije SZDL je pri delu najbolj oviralo pomanjkanje društvenih prostorov. V najslabšem položaju so bili tisti odborniki, ki so se morali sestajati v gostilnah ali privačnih hišah. Nekatere krajevne organizacije bodo letos dobile prostore v bivših zadržnih domovih. To je samo nekaj splošnih ugotovitev. Gornjo ugotovitev, da so krajevne organizacije dobro izvršile naloge, moramo dopolniti z oceno, kakršna velja za potek in vsebino letnih konferenc KO SZDL. Kvalitetno delo krajevnih odborov se je posebno manifestiralo v pripravi letnih konferenc. Pri oceni letne konference smo upoštevali vsebino poročil krajevnih odborov, tehtnost razprave na konferenci in procent udeležencev glede na število članstva. Po našem mnenju je bilo od 27 konferenc dobro pripravljenih in izvedenih približno 16. Na teh, ki so bile dobro ocenjene, so člani SZDL zelo konstruktivno razpravljali o vseh krajevnih problemih. Se posebej so na nekaterih konferencah poudarili tiste probleme, ki so na takih sestankih predmet razprave že več let. To so komunalni problemi: vodovod, razsvetljava, družbeni in društveni objekti in drugo. Ugotavljali so, da se ti problemi obravnavajo že vse preveč ozko, največkrat na liniji zbor volivcev-odbornik-referent v občinski upravi. Tak način reševanja so zelo kritično ocenili in zahtevali rešitev po bolj enostavni in učinkoviti poti. Na nekaterih konferencah so dali zelo ostre pripombe na delo zborov volivcev. V osnovi se strinjamo, da je zbor volivcev potrebna in koristna institucija na sedanji stopnji razvoja našega komunalnega sistema. V praksi pa je vse prevečkrat prišlo do izigravanja te institucije v tem smislu, da smo zbor volivcev sklicali samo takrat, ko smo zaradi predpisa potrebovali formalno mnenje občanov. Kadar smo lahko sprejeli kakršenkoli sklep brez potrditve na zboru volivcev, smo na demokratičnost in mnenje občanov najraje pozabili.

Posebno kritično so letne kon-

ference ocenile odnos občinskih organov do zborov volivcev. Izraženo je bilo mnenje, da bi občinski organi nekatere zahteve, ki so trenutno še neuresničljive, lahko bolj tehtno obrazložili občanom. Poleg tega bi na vsakem zboru volivcev morali poročati o izvršenih in neizvršenih sklepih prejšnjega zbora. Posebno skrbno bi morali analizirati tiste sklepe, katerih ni mogoče takoj uresničiti. Ugotavljali smo, da ljudje ne prihajajo več na sestanke zaradi tega, ker sklepi ostajajo na papirju in se ne izvršujejo!

Zaradi tega je Izvršni odbor občinskega odbora SZDL sprejel sklep, da se napravi izvleček iz vseh zapisnikov letnih konferenc. Te naj bi se potem posredovale občinskemu organu in službam. V naslednjem ciklusu zborov volivcev morajo biti obveščeni vsi zbori o tem, v kakšni fazi reševanja se posamezen problem nahaja.

Razprave na letnih konferencah so opozorile na pomanjkljivo sodelovanje med občani, odborniki, poslanci in skupščinami. Del odbornikov je preobremenjenih z družbeno-političnim delom in zato ne more dobro vršiti svoje naloge, drugi del odbornikov pa ni dovolj usposobljen za udeležbo v razpravah v skupščini in na terenu. Nekateri odborniki zelo plašno izražajo svoja mnenja, ker niso prepričani, da je njihovo mnenje pravilno. Mnenja smo, da bi moralo v vsako razpravo poseči čimveč odbornikov ne glede na pravilnost njihovih sta-

lišč, ker bi s tem dobili bolj jasno sliko posamezne situacije.

Posebno pomembno nalogo so opravile nekatere letne konference, ko so evidentirale občane za bodoče odbornike občinske skupščine, krajevne organizacije SZDL, krajevne skupnosti itd. Na teh konferencah smo začeli široko razpravo o novih načelih kadrovske politike, posebno o kadrovanju odbornikov občinske skupščine. Na osmih konferencah smo evidentirali 80 občanov za javne funkcije. S tem smo prekinili dosedanje prakso kadrovanja v ozkih krogih aktivistov in prenesli težišče razprave med občane in volivce. Občani so dosedaj zelo odgovorno predlagali tiste posameznike, ki jim zaupajo. Zato je neutemeljen strah tistih, ki so smatrali javnost kadrovanja za neodgovorno delo in stihijo. Doseženi rezultati kadrovanja nam zagotavljajo uspehe pod pogojem, da bomo omogočili slehernemu občanu pregled nad delom vseh organov in organizacij. Ker bo občan poznal delo in naloge posameznih organov, bo lahko v bodoče še bolj odgovorno predlagal kandidate in vplival na delo teh organov.

S tem bomo dosegli pomemben napredek v graditvi humanih, socialističnih družbenih odnosov v komunij in omogočili slehernemu občanu vplivati na razreševanje problemov in protislovij.

Andrej Drmal

Prometna problematika na cestah občine Domžale

1. Stanje cest v občini

Ugotavljamo, da je v domžalski občini del cest moderniziran in prilagojen za hiter promet. Na drugi strani pa imamo 258 km cest IV. reda, ki so pretežno v takem stanju, da so za normalen promet komaj sposobne. To so makedamske ceste in ne ustrezajo več današnjemu hitremu prometu. Gramoz, ki ga cestna podjetja posipajo po teh cestah, le za kratek čas izboljša cestno površino, ker ga hitro vožeča vozila takoj skopljejo in stanje je isto kot pred nasipanjem. Vse te ceste so kotanjaste ali grobo posute tako, da se po njih le s težavo odvija počasen promet. Zlasti so te ceste neprimerne za kolesarje, mopediste in druga počasna vozila. Leti se raznim kotanjam in nasuti cesti umikajo in vozijo po tistem delu cestišča, kjer je to možno. Zato se ne smemo čuditi, če vozijo po sredini in celo po levi strani ceste. Nepravilna vožnja pa je vzrok številnim nesrečam. Res je, da na vseh teh cestah promet ni

tako gost kot je na cestah I., II. in III. reda. Kljub temu pa bi lahko ceste bolj vzdrževali in s tem nudili boljše počutje občanu, da bi se ta varno peljal na delo ali pa z dela domov.

Za zimski čas je zelo važno, da so vse ceste primerno izpluzene in v času poledic tudi posute s peskom. Neizpolnjevanje teh določb je že povzročilo številne prometne nezgode. Te nezgode še vedno v delovnih organizacijah obravnavajo »kot nesreče pri delu«, kar je popolnoma zgrešeno. Vsako prometno nesrečo mora obravnavati za to pooblaščen organ, kateri bo ugotovil tudi krivdo. Pri vsaki nezgodi je nekdo kriv. Pogosto so nesreče prav zaradi neopremljenih prevoznih sredstev ali pa pomanjkljivo opremljenih. Zato poskrbimo, da bomo vsa vozila, od kolesa do najodobnejšega osebnega vozila, imeli pravilno opremljena, če jih bomo koristili po javnih cestah.

Poleg stanja in urejenosti cest pa seveda prometnim ne-

zgodam na cestah botrujejo tudi drugi činitelji. Tudi o teh bomo še pisali.

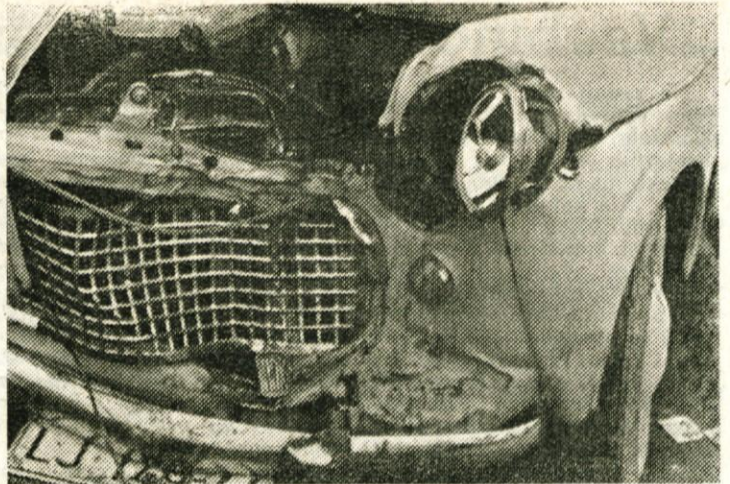
2. Skrb za varnost prometa na cestah

Za varen promet na cestah — urejanje prometa — so dolžni skrbeti v prvi vrsti uslužbenci milice. To je razumljivo. Ti uslužbenci pa lahko skrbijo za varen promet le tam, kjer so ceste in cestni objekti v redu. Če so ceste v slabem stanju, vpliva to tudi na cestni red. Težko je preprečiti kolesarju vožnjo na prednostni cesti, če ni poleg nje tudi ustrezne kolesarske poti. Prav isto je za vprege in druga počasnejša vozila. Zato je nujno, da poskrbimo, da se zgradijo poti za kolesarje, vprego in druga počasna vozila, ki ne sodijo več na ceste s hitrimi vozili.

Komisija za varnost prometa pri oddelku za notranje zadeve Občinske skupščine Domžale je napravila v letu 1964 veliko delo. Bistveno je pripomogla k varnemu prometu. Enako tudi Avto moto društva, Združenje šoferjev in avtomehnikov, HTV komisije v delavskih organizacijah in ne nazadnje tudi prometna vzgoja na osnovnih šolah. Marsikatera nesreča je bila preprečena prav zaradi vestnega dela pionirjev — prometnikov na domžalski I. in II. osnovni šoli. Ti prometniki so vsa leta bili na delovnih mestih na cestah in pomagali pri urejanju prometa v času, ko gredo otroci k pouku ali iz šole domov. Prav tem vestnim pionirjem-prometnikom se moramo zahvaliti, da beležimo prav malo nesreč, ki bi jih povzročili šoloobvezni otroci. Tudi na nekaterih ostalih šolah z razumevanjem izvajajo pionirsko-prometno službo. Žal pa se na nekaterih šolah v občini ne morejo sprijazniti s tem delom. Vsi smo dolžni, da prispevamo svoj delež in pomoč pri zagotavljanju varnosti na cesti in urejanju cestne problematike. Vsi pa samo z enim namenom:

PREPREČEVATI PROMETNE NESREČE!

Prometne problematike ne bomo rešili samo z represivnimi ukrepi — sankcijami. To je samo eden vzgojnih ukrepov za tiste, ki jim noben drug nasvet ali opozorilo ne zaleže. Vsak občan — koristnik ceste se mora zavedati in imeti stalno pred očmi, da cesta ni samo njegova, grajena za njega osebno, temveč je splošna ljudska dobrina. Zato mora biti tudi na cesti določen red. Čim boljši bo red na cesti, manj bo nesreč in bolj prijetna bo vožnja. Zavedati se moramo, da prehitra vožnja — divjanje — kaj kmalu pripelje do prometne nesreče in potem nastopijo težave za tistega, ki je nezgodno zakrivil in za tistega, ki se je ponesrečil. Posledice take nesreče spremljajo enega ali drugega vse življenje.

Nesreča nikoli ne počiva! Zavedati pa se moramo, da bi mnogo nesreč, žrtev in škode lahko preprečili, če bi bili previdnejši, odgovornejši, trezni.

3. Prometne nesreče v letu 1964

V letu 1964 je bilo na območju občine Domžale 390 prometnih nesreč. Pri teh nesrečah je izgubilo življenje 17 oseb, preko 100 oseb je bilo hudo telesno poškodovanih in bodo čutili stalne posledice — trajni invalidi —, preko 150 oseb pa je dobilo lažje telesne poškodbe. Samo materialna škoda na prometnih sredstvih znaša preko 50.000.000 dinarjev. To pa so številke, ki nas opozarjajo na večjo previdnost na cestah in pri vožnji in zahtevajo, da zagotovimo boljši prometni red na cestah.

Udeleženci v prometnih nesrečah so na prvem mestu osebnih avtomobilov, sledijo mopedi in motoristi, zatem kolesarji, tovorna vozila in nazadnje pešci.

Kolesarski promet na območju občine je zelo živahen, vendar največ nesreč ne povzročijo kolesarji, čeravno imajo ti najslabše pogoje za vožnjo. Predvsem mopedi in motoristi premalo poznajo prometne predpise ali pa so brezbržni do njih. To pa pogosto plačajo z življenjem.

Največ nesreč se dogodi med 6. uro in 14. uro, zatem med 14. in 22. uro, najmanj pa v času med 22. in 6. uro. To je razumljivo, ker je največ prometa na cestah prav med delovnim časom. Le ob nedeljah in praznikih je več nesreč med 14. in 22. uro.

Najgostejši promet na cestah je v času tako imenovanih konic, to je med 5. in 6. uro, 13. in 15. uro in med 22. in 23. uro. V teh časovnih razdobjih je promet na cestah najgostejši in najštevilnejši, vendar nesreč ne beležimo veliko. Ta podatek nam pove, da so delavci postali disciplinirani in spoštujejo cestni red.

Statistika za leto 1964 nam pokaže, da je bilo največ nesreč na cesti I. reda in sicer 153, na cesti II. reda Trzin—Kamnik—Brniki, le 27 nesreč. Čeravno je cesta zelo prometna zlasti v času turistične sezone,

vendar je bilo nesreč sorazmerno malo. Ob tej cesti, zlasti v naselju Mengeš, je promet zelo otežkočen, ker ni hodnikov za pešce in tudi ne prepotrebni kolesarskih poti. Tudi avtobusno postajališče je na cesti. Nujno potrebno bo, avtobusno postajališče prestaviti na primernejše mesto.

Na cesti III. reda Šentjakob—Domžale—Duplica je bilo 86 prometnih nesreč. Ta cesta je najbolj prometna in zato preozka za obstoječi promet. Ostale nesreče pa so bile na cestah IV. reda ali kot jih imenujemo, na občinskih cestah.

4. Vzroki, ki pogosto privedejo do prometne nesreje

Najpogostejše nesreče v letu 1964 so bile **»izsiljevanje prednosti«**. Kolesar ali vprežni voz

ali pešec pogosto iznenada prečka prednostno cesto na mestih, kjer je najmanj primerno in nesreča s hudimi poškodbami ali smrtjo je tu. Te nesreče so predvsem na cesti I/10.

Na drugem mestu je **»vinjenost«**, čeprav so kazni zelo ostre za voznika motornih vozil. Se vedno se najdejo za volanom vinjeni vozniki! Res je, da je med njimi zelo malo poklicnih, mnogo več je amaterjev.

Na tretjem mestu je **»nepriprava na hitrost«**. Stanje cest v občini in promet na njih, dostikrat ne ustreza zahtevam, ki jih imajo zlasti inozemska vozila. Tudi skozi strnjena naselja vozniki motornih vozil prehitro vozijo in ne upoštevajo

jo nevarnosti, ki lahko nastopijo.

Ostali vzroki so še neupoštevanje prednostnih znakov, nepravilno prehitovanje na ozkih cestah in ovinkih in razni drugi vzroki.

Mnogi vozniki motornih vozil se ne zavedajo, da so naše ceste za hitre vožnje neprimerne, da je na cestah vse od otroškega vozička do najsodobnejših vozil, da so ceste preozke za srečavanje na določenih mestih, da so neprimerno speljane zlasti na ovinkih, da niso opremljene s kolesarskimi stezami, da nimajo pločnikov za pešce in še mnogo drugih hib.

Naše geslo v novem letu naj bi bilo: **»Upravljajmo promet tako, da bomo sami vozili varno in ne bomo ogrožali drugih.«**

Uspel občni zbor mestnega odbora ZB NOV

V nedeljo, 11. t. m. je bila redna letna skupščina Mestnega odbora ZB NOV, katere se je udeležilo rekordno število članov, namreč 209 od skupnega števila 545.

Po uvodnih formalnostih je dosedanja predsednica, Božena Habjanova podala poročilo o delu za preteklo obdobje in v njem nanizala celotno problematiko organizacije na področju samih Domžal. Ugotovila je, da je problem stanovanj za borce kljub povečani skrbi še vedno pereč in da je še vedno 33 primerov, da borci nimajo stanovanj ali pa stanujejo v neprimernih in nezdravih. V letu 1965 bo vseljivih 8 stanovanj, usposobljena tri stara stanovanja, 10 pa se jih bo začelo graditi. S tem bo problem stanovanj za borce omiljen, nikakor pa še ne rešen.

Tudi zdravstveno stanje članov je bil predmet obravnave in ugotovljeno je bilo, da je med borci zelo veliko živčnih in revmatičnih obolenj. Mnogo tovarišev je bilo poslanih na klimatsko zdravljenje. Pri tem

pa bo potrebno v bodoče več sistematičnosti in načrtnosti. Tudi je bil dan predlog, naj bi se ustanovila posebna ambulanta za borce, ki bi poslovala vsak teden po nekaj ur. Zdravnik, ki bi opravljal to delo, se je sam javil in ne zahteva za to nobenega plačila. Taka ambulanta bi bila zelo koristna, zato pobude ne bi bilo zavreči!

V občini prejmeta 102 borca posebni dodatek kot razliko pri zaslužku, še precej pa je takih, ki ne izpolnjujejo pogojev in bodo morali zato počakati še kakšno leto, do takrat pa bodo morali živeti v zelo slabih materialnih pogojih. Ali je to prav in ali jim ne bi mogli tudi v tem prehodnem obdobju pomagati? Občinska skupščina je sicer že začela podeljevati občinske priznavalnine, ki pa so le socialne podpore in lahko omilijo le najhujše socialne probleme. Stalnih priznavalnin je v občini 98, na območju mestnega odbora Domžal pa le 8. Iz celotnega poročila izhaja, da se je odbor trudil, da bi kar najbolje zastopal interese svojih članov

in da je v tem svojem delu tudi uspel. Diskusija, ki se je razvila po poročilih, je mnoge navedbe še dopolnila in podkrepila, izneseni pa so bili tudi novi problemi, s katerimi se bo moral spoprijeti novi odbor.

Zivahni razpravi so sledile volitve novega odbora, nadzornega odbora in pa delegatov za konferenco ZB NOV občine Domžale. Upravni odbor šteje 18 članov in se je takoj po volitvah konstituiral. Novi predsednik je Lojze Kovačič, podpredsednica Božena Habjan, tajnik Niko Terstenjak, blagajnik pa Jernej Modic.

Ta konferenca je bila tako po številu navzočih kakor tudi po tehtnosti razprave ena najboljših v zadnjih letih.

Novi odbor sporoča, da bodo seje vsak prvi četrtek v mesecu v društvenih prostorih, Ulica talcev 1.

BERITE OBČINSKI POROČEVALEC

Občani, volivci!!

Da bi imeli zbori volivcev kar največjo izbiro pri določanju kandidatov za volitve v občinsko in republiško skupščino, ki bodo letos aprila in da bi bil izbor kar najbolj demokratičen vas vabimo, da tudi vi predlagate v ta širši izbor tiste občane, ki jih poznate in za katere menite, da so najprimernejši za opravljanje te dolžnosti.

Vabimo vas, da izpolnite spodnji obrazec in ga pošljete:

1. Ali po pošti Občinski volilni komisiji pri Obč. odboru SZDL, Domžale, Kolodvorska 12.
2. Ali ga oddajte pri Krajevnem odboru SZDL v vašem kraju.
3. Ali ga oddajte v svoji sindikalni organizaciji.

Predlog lahko podpišete ali pa ga oddaste nepodpisanega.

Predloge pošljite vsaj do 15. februarja 1965.

Volilna komisija pri Obč. odb.
SZDL Domžale

Občinski volilni komisiji
pri občinskem odboru SZDL,
Domžale, Kolodvorska 12.

Na podlagi vašega vabila

p r e d l a g a m :

Za odbornika naše občinske skupščine:

Priimek in ime:

poklic:

stanovanje:

1.

2.

Za republiškega poslanca predlagam:

Priimek in ime:

poklic:

stanovanje:

1.

2.

Za predlagane sem prepričan, da bodo, če bodo izvoljeni, poverjene dolžnosti opravljali vestno, da bodo upoštevali potrebe volivcev in interese celotne naše družbe.

Občni zbori sindikalnih podružnic

Občni zbori sindikalnih podružnic, ki so se pričeli v decembru v šolstvu in se nadaljujejo v januarju in februarju v gospodarstvu in v ostalih delovnih organizacijah, so zbori delovnih ljudi — članov Zveze sindikatov, ki nudijo možnost ocene dosedanjega dela in dogovora za prihodnje naloge sindikalne organizacije. Poročila o dosedanem delu sindikalnih podružnic kažejo, da so dosegle lepe uspehe. Potrebno pa bi bilo na občnih zboreh konkretnije obravnavati nekatera vprašanja in jih postaviti v program za prihodnje obdobje. Konkretno obravnavanje posameznih vprašanj bo prispevalo k uspešnejšemu reševanju vseh vprašanj, s katerimi se vodstva in člani podružnic srečujejo pri svojem vsakodnevem delu.

Sindikalne podružnice bodo morale biti pobudnik za iskanje poti za čimbolj pravično delitev osebnih dohodkov po vloženem delu in usmerjevalec razprav pri sprejemanju pravilnikov osebnih dohodkov. Pri sedanjem načinu delitve osebnih dohodkov nosijo največji rizik za uspeh ali neuspeh poslovanja predvsem tisti zaposleni, ki imajo najmanj možnosti vplivati na poslovanje delovne organizacije. Nasprotno pa vodilni kadri in organizatorji proizvodnje, ki imajo največ možnosti in dolžnosti pri vodenju celotnega gospodarskega poslovanja delovne organizacije, pri svojem zaslužku najmanj občutijo slabo načrtovanje in svoje slabe poslovne poteze, ker so pač plačani po delovnem času.

Kako vplivajo sindikalne podružnice na organe samoupravljanja, da bi se to spremenilo? Merimo delovne učinke, katere je najlažje meriti. Zakaj bi se ustavili na pol poti? Če ne bomo začeli pogumno in samoiniciativno iskati in sprejemati ustreznih meril delitve po delu tudi za vodilni in strokovni kader v delovnih organizacijah, se bodo začele krhati tudi že dosedaj postavljene osnove sistema delitve po delu. Delitve članov kolektiva v dve ali več različnih skupin, ki na povsem različnih osnovah oblikujejo svoje osebne dohodke, prav gotovo ni v prid dobri organizaciji in skladnemu delovanju delovnih enot in posameznikov. Ne smemo nasedati razlagam in težnjam, da je pri strojnem delu v kosovni proizvodnji zelo lahko in enostavno poiskati merila za nagrajevanje, medtem ko je za upravne in strokovne službe to povsem nemogoče. Nikakor ne kaže zanikati težav, ki jih mora iskanje meril za nagrajevanje premagovati. Zavedati se moramo, da ne bomo takoj našli najboljših meril. Važno je, da začnemo ta merila iskati v čim širšem obsegu, potem pa jih bomo na osnovi praktičnih izkušenj po-

pravljali in dopolnjevali. Tako bomo postavljali delovne ljudi v vse bolj enakopraven položaj. To ne bo enakopravnost v tem, da bi imeli vsi enake dohodke, temveč enakopravnost v tem, da bi imeli vsi delovni ljudje možnost, da si z boljšim delom, z večjimi proizvodnimi uspehi na delovnem mestu, v delovni enoti in celotni delovni organizaciji lahko izboljšujejo svoj dohodek. Enaka načela enakopravnosti pridobivanja in razdeljevanja dohodka moramo zagotoviti za vsa področja družbenega dela (šolstvo, zdravstvo, uprava itd.).

S takim prizadevanjem bomo dosegli, da vodilni in strokovni kadri ter vsi ostali umski delavci povečujejo osebne dohodke na osnovi boljšega dela, večje prizadevnosti in stvarno večjih in boljših rezultatov. To bo ustvarilo tudi osnovo za še hitrejšo povečevanje najnižjih osebnih dohodkov. Hkrati se moramo seveda boriti proti povečevanju osebnih dohodkov tistega vodilnega in strokovnega kadra, ki želi povečevati svoje osebne dohodke ne glede na svoje sposobnosti, prizadevanje in dejanske rezultate.

Sindikalna podružnica naj bo pobudnik tudi za reševanje naslednjih vprašanj: uvajanje koristne rekreacije za člane kolektiva, za višji standard (gradnja stanovanj, ureditev prehrane, otroškega varstva), za izobraževanje, za boljše načine obveščanja članov kolektiva, za uzakonjenje reelekcije in njeno izvajanje in podobna vprašanja, za katerih reševanje so zainteresirani vsi člani kolektiva.

Pri reševanju vseh teh vprašanj bomo verjetno naleteli na ljudi, ki želijo ohraniti preživele oblike upravljanja, delitve in sistem stalnih osebnih dohodkov in s tem ohraniti privilegiran položaj. Ti ljudje so proti uvajanju novega sistema, proti neposrednemu upravljanju, proti ekonomskim enotam in proti delitvi po delu. Na drugi strani je možno, da tisti, ki so najbolj poklicani za strokovno pripravo novih rešitev, nimajo dovolj znanja in sposobnosti, da opravijo to nalogo.

V svojem delovanju lahko naleti sindikalna podružnica na resno oviro, ki se je vse bolj kazala v dosedanem delu, to je, da ne deluje preko svojega članstva, temveč v najboljšem primeru preko izvršnih odborov ali celo samo preko predsednika. To lahko pripelje izvršni odbor do tega, da deluje mimo svojega članstva, da ukrepa po svoji preudarnosti ali pa se celo ukvarja samo z manj pomembnimi vprašanji našega družbenega razvoja ter interesov sindikalnega članstva. Sindikalna podružnica se mora zavedati, da bodo delovne organizacije v prihodnjem razvoju imele na razpolago veliko

več sredstev, da bodo čedalje samostojneje usmerjale ta sredstva za razširitev proizvodnje in za dvig standarda. Zato je **toliko bolj nujno, da si prizadevamo, da o tem odloča najširši krog članov kolektiva.** Pri tem ne gre zgolj za odločanje zaradi demokracije, temveč gre predvsem za to, da lahko samo tako pride do izraza volja vseh članov kolektiva.

V dosedajni praksi se velikokrat dogaja, da delovne organizacije kot tudi občinska skupščina, sprejemajo vrsto sklepov in odločitev, o katerih se niso prej posvetovale s proizvajalci. Jasno je, da o temeljnih odločitvah, ki zadevajo interese in ustvarjajo perspektivo gospodarjenja in standarda proizvajalcev, ne smejo odločati samo posamezni organi, še manj pa posamezniki. Zato moramo vztrajno in pogumno pobijati mišljenje, da predsednik sindikata ali izvršni odbor vedno predstavlja tudi mnenje sindikalnega članstva. Predsednik ali izvršni odbor lahko poda svoje stališče šele takrat, kadar bo imel polno soglasje svojih članov. Da bi odpravili to slabo prakso, ki je resna ovira nadaljnemu razvoju samoupravljanja, bi bilo potrebno sklicevati širše konference sindikalnega članstva, na katerih bi se pogovarjali o nadaljnji gospodarski usmeritvi, o sredstvih za razširitev proizvodnje ali za dvig standarda. Razčistiti bi morali vprašanje, ali naj se standard proizvajalcev zboljšuje samo v bodočnosti, to je z rezultati vedno novih vlaganj, ki bodo prinašala rezultate šele v prihodnje, ali pa je standard proizvajalcev tudi vsakodnevna skrb in potreba. Vsakokrat bi morali torej pretehtano odločiti, kam naj gredo prigrasodarska sredstva. Tu moramo pomisliti na možnost, da tisti, ki imajo boljši standard, laže počakajo na njegovo izboljšanje, kot tisti, ki so na spodnji lestvici življenjskih potreb. Razumljivo je, če sprejemajo sklepe o razpore-

janju sredstev v ožjem krogu in jih potlej skušajo vsiliti samoupravnim organom in družbenim organizacijam kot njihove, da ti predlogi vsebujejo drugačne rešitve od tistih, ki bi jih kot najbolj smotrne predlagali na širšem zboru članov kolektiva.

Uspešnejša dela sindikalne organizacije si ne moremo misliti brez sprememb v načinu dela. Merilo vrednosti članov sindikata kot družbeno-političnih delavcev ne iščemo več v izpolnjevanju statutarnih obveznosti np. v prihajanju na sestanke, plačevanje članarine, udeležba v razpravi na sestanku itd., ampak v tem, da so člani sindikata resnični javni delavci, ki se borijo za najboljše rešitve v organih samoupravljanja ter v drugih organih. Seveda takšen način dela zahteva veliko več truda, razumevanja bistvenih vprašanj, drugačen čut odgovornosti, skratka, terja več kakor prejšnja vloga in način dela sindikalne organizacije. Čimprej bo potrebno prenehati z zapiranjem v meje organizacije same ter prenesti središče dejavnosti v organe upravljanja, kjer se sprejemajo sklepi in rešitve.

Po organizacijski strani prinašajo občni zbori nekatere spremembe, ki so odraz novih kadrovskih načel. Novi izvršni odbori se volijo javno brez kakršnikoli vnaprej pripravljenih kandidatnih list. Na občnih zboreh se evidentirajo tudi ljudje, ki bi prišli v poštev za izbiro kandidatov za odbornike občinske skupščine in za poslance v republiško skupščino.

Sindikalna organizacija bo v prihodnjem obdobju lahko dosegla uspehe samo, če si bo prizadevala za odstranitev vseh preživelih mišljenj in nudila odpor vsem poskusom, da se v novi sistem vnašajo ostanki starih nazorov. Vsak posameznik ali organ, ki se bo poskušal upirati uvajanju delitve po delu in krepitvi samoupravljanja, bo moral odstopiti prostor naprednejšim in sposobnejšim silam, ki bodo znale reševati vsakodnevne probleme.

PRAZNOVANJE NOVEGA LETA V DOMU POCITKA — MENGEŠ

Kakor vsako leto tako se je tudi letos za praznovanje Novega leta spomnil Dedek Mraz in obiskal nas oskrbovance v tukajšnjem domu s primernimi darili. Ob tej priložnosti se v imenu vseh oskrbovancev iskreno zahvaljujem Društvu prijateljev mladine Domžale.

Pionirji in Podmladkarji RK osnovne in glasbene šole Mengeš pa so nas obiskali in priredili pester program z novoletnim pozdravom. Ob zaključku starega leta se vsi oskrbovanci iskreno zahvaljujemo direktorju Francu Sinku, ki je vsakemu oskrbovancu osebno zaželel srečno novo leto z obdaritvijo, kakor tudi ostalim uslužbencem za trud in skrb.

V našem Domu počitka je dober odnos in razumevanje med oskrbovanci in uslužbenci.

Volitve, volitve...

Volili bomo tudi poslance republiške skupščine

Dveletni poslanski mandat bo spomladi potekel tudi trem poslancem, ki so bili izvoljeni v republiško skupščino na teritoriju naše občine. To so:

1. Angelca KERŽAN, ki je bila izvoljena v republiški zbor Skupščine SRS v 39. volilni enoti DOMZALE I, ki obsega del občine Domžale z naselji: Domžale, Depala vas, Šentpavel pri Domžalah, Dragomelj, Pšata, Mengeš, Topole, Loka pri Mengšu, Dobeno, Trzin, Homec, Preserje pri Radomljah, Jarše in Ihan.

2. Srečo RIHTAR, ki je bil izvoljen v Gospodarski zbor Skupščine SRS v 25. volilni enoti, ki obsega vse gospodarske

organizacije na območju občine Domžale.

3. Stane VRHOVEC, ki je bil izvoljen v prosvetno-kulturni zbor Skupščine SRS v 25. volilni enoti, ki obsega vse delovne organizacije s področja prosvete in kulture na območju občine Domžale.

V teh treh volilnih enotah bomo v mesecu aprilu volili nove republiške poslance. S predhodnim evidentiranjem tistih, ki jih smatramo za najboljše, bomo dosegli, da bo izbira na zborih volivcev lažja in da bo za kandidata izbran res tisti, ki je najprimernejši in najsposobnejši.

Evidentiranje občanov za kandidate v organe oblasti je steklo

Evidentiranje občanov za kandidate za občinsko skupščino kakor tudi za republiško skupščino se je v občini že pričelo. Evidentiranje se je vršilo na konferencah krajevnih odborov SZDL, na občnih zborih sindikalnih podružnic, na razširjenem plenumu ObO SZDL kakor tudi z anketo med občani.

Dosedanje anketiranje je pokazalo, da občani trezno in s čutom odgovornosti predlagajo za kandidate v občinske in republiške organe tiste državljane, za katere smatrajo, da bodo naloženo oz. prevzeto dolžnost najboljše in najuspešneje opravljali.

Danes objavljamo imena do sedaj evidentiranih občanov za Občinsko skupščino in Republiško skupščino. Evidentiranje pa seveda s tem še ni končano, saj se bo nadaljevalo še na zborih volivcev, konferencah SZDL, v odborih organizacij in društev, po kolektivih in povsod tam, kjer bodo ljudje razpravljali o naših skupnih zadevah. Tudi vsak posameznik lahko predlaga za evidentiranje vsakogar, za katerega smatra, da je tega vreden, in da bi to omogočili tudi bralcem našega glasila, objavljamo na drugem mestu poseben list za evidentiranje, katerega prosimo, da preberete, izpolnite, če želite dati svoj predlog, in izpolnjenega pošljete krajevni odbor SZDL ali pa občinski volilni komisiji pri občinskem odboru SZDL Domžale, Kolodvorska 12. Želimo, da bi se kar največ občanov poslužilo tudi te poti, da bi bil seznam evidentiranih ljudi kar največji, s tem pa tudi izbor za zastopnike v občinski skupščini in za republiške poslance.

Na konferencah KO SZDL so bili dosedaj evidentirani naslednji občani:

Na Vrhpolju pri Moravčah:

1. Egidij Gorta,
2. Martin Peterka,
3. Janez Cerar,
4. Martin Štefan,
5. Janez Rožič,
6. Anton Cerar,
7. Dane Kokalj,
8. Dominik Lenček,
9. Miha Klopčič,
10. Albin Penič.

V Jaršah:

1. Tomaž Jesenc,
2. Marjan Gregorc,
3. Stane Testen,
4. Lovro Majcen,
5. Slavko Osolin.

V Veliki vasi:

1. Dore Ribič,
2. Anton Ocepek,
3. Franc Ribič,
4. Stane Lemut,
5. Franc Čebela.

V Blagovici:

1. Karel Boštele,
2. Pavle Podmiljšček,
3. Franc Krašovec,
4. Vencelj Sušnik,
5. Janez Avbelj,
6. Franc Ovca,
7. Avgust Lipovšek,
8. Jože Zavbi,
9. Janez Trdin.

V Lukovici:

1. Franc ing. Blatnik,
2. Ciril Komotar,
3. Franc Cerar,
4. Bronislava Perne,
5. Franc Birk,
6. Valentin Perne,
7. Anton Mav,
8. Franc Kersnik,
9. Janez Gostinčar,

10. Tončka Cerar,
11. Andrej Burja,
12. Luka Cerar,
13. Franc Capuder.

Na Prevojah:

1. Martin Sameja,
2. Franc Klopčič,
3. Janez Kveder,
4. Stane Cerar,
5. Franc Lipovšek,
6. Filip Bevc,
7. Janez Pogačar,
8. Franc Gostič,
9. Martin Andrejka.

V Radomljah:

1. Janez Bergant,
2. Peter Cerar,
3. Anton Jerman,
4. Polde Letnar,
5. Tine Kepa,
6. Janez ing. Mežan,
7. Peter Ulčar,
8. Mitja Zupančič,
9. Karel Pergovnik,
10. Metod Zambnikar,
11. Edi Rojc,
12. Franc ing. Jereb

Na podlagi ankete med občani so bili evidentirani za Občinski zbor:

V Preserjah:

1. Otmar Lipovšek,
2. Ivan Mrak,
3. Janez Bartol,
4. Marjan Starin,
5. Andrej Cankar,
6. Štefan Kočar,
7. Julij ing. Jerman,
8. Jože Česnik,
9. Damjan Slavec,
10. Janko Zupan,
11. Ivan Vavpotič,
12. Lovro Peterlin,
13. Ignac Cerar,
14. Tone Marinšek,
15. Ludvik Kočar,
16. Lado Bukovec.

Na razširjenem plenumu ObO SZDL so bili evidentirani za Kulturno-prosvetni zbor Republiške skupščine:

1. Miro Stiplovšek,
2. Jože Levec,
3. Jernej Lenič.

Na občnih zborih Sindikata prosvetnih delavcev sta bila evidentirana za Kulturno-prosvetni zbor Republiške skupščine:

1. Lidija Panjan,
2. Janez Vresk.

Na razširjenem plenumu SZDL so bili evidentirani še naslednji:

Za republiški zbor:

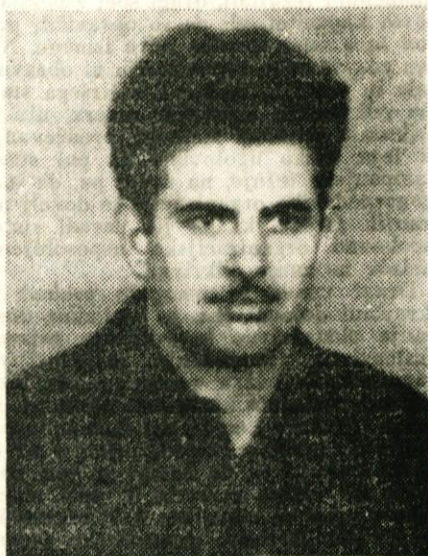
1. Marijana Matičič,
2. Tončka Zibelnik.

Za Organizacijsko-politični zbor:

1. Pogačnik Jože,
2. Slavko Matičič.

Društvo ekonomistov pa je predlagalo za evidentiranje v Organizacijsko-politični zbor
Alenko Rismal.

Razgovor z Ivanom Jeretino našim delegatom na VIII. kongresu ZKJ v Beogradu

Po povratku iz Beograda, kjer je sodeloval na VII. kongresu ZKJ, smo obiskali našega delegata Ivana Jeretino, delavca iz Papirnice, starega 33 let in ga zaprosili, da nam odgovori na nekaj vprašanj. Rad nam je ustregel. Ta razgovor v naslednjem objavljamo:

1. Kako si osebno doživljal to veliko manifestacijo enotnosti našega delavskega razreda?

O svojih osebnih vtisih niti ne bi kaj več govoril, kajti to je bilo zame doživetje, ki sem ga lahko samo občutil, ne da pa se popisati. Nepozaben vtis pa je name napravilo navdušenje, s katerim je do zadnjega sedeža zasedena ogromna dvorana Doma sindikatov pozdravila generalnega sekretarja ZKJ tovariša Tita, ko je stopil na govorniški oder in otvoril delo kongresa.

2. Kakšno je bilo delo kongresa? Delo kongresa je bilo javno in državljanji so z velikim zanimanjem sledili njegovemu poteku, posebno pazljivo pa so

sledili govoru tovariša Tita, ki je govoril tudi o pomanjkljivostih in napakah v našem delu v pretečenem obdobju in nakazal smer razvoja v bodoče. Kongres je dal na mnoga vprašanja, ki so jih delegatom postavljali v predkongresnem obdobju delovni ljudje širom Jugoslavije, konkretne odgovore in napotke. Priče smo bili tudi, kako je kongres zelo kritično obravnaval vsa področja našega življenja, od gospodarstva, nagrajevanja po delu, družbenega samoupravljanja pa do šolstva, kulture in nadaljnje vloge Zveze komunistov v našem družbenem sistemu.

Kongres je podal dejansko sliko vsega tistega, kar smo dosegli v našem razvoju, osvetlil pa je tudi vse negativne pojave, ki so spremljali ta naš nadvse dinamični družbeni in ekonomski razvoj. Vse razprave so potrdile pravilnost Titovih besed, ko je na začetku svojega referata dejal: »VIII. kongres ZKJ mora biti kongres pogumnega, dosledno revolucionarnega čiščenja vsega tistega, kar nas še vedno vleče nazaj, vsega tistega, kar se boji nadaljnje krepitve vloge delovnega človeka in vseh področjih odločanja o družbenih vprašanjih.«

Smatram, da je dolžnost vseh članov ZK in vseh delovnih ljudi, da se seznanijo z vsebino dela kongresa, posebno pa še z resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. Vse naše probleme, posebno tudi domače, vse negativne pojave moramo pričeti takoj in brez vseh pomislekov reševati in nepravilnosti odstranjevati. Za vodilo nam morajo biti Titove besede, ko je dejal: »Ne bili bi dosledni komunisti, če se ne bi kritično dotaknili negativnih pojavov, ki spremljajo naš razvoj.« In sedaj je osnovna dolžnost vseh komunistov, da to tudi storimo! Predvsem tudi tistih, ki so na vodilnih in odgovornih položajih, kjer je od njih odvisno, kako se bodo uresničevali sprejeti sklepi. Takoj moramo pričeti odstranjevati vse tisto, kar ni zdravega, kar nas še vedno ovira, da ni naš razvoj še hitrejši. Delovni ljudje to od nas, komunistov tudi pričakujejo.

Nekateri naši občani se z bojaznivo sprašujejo, če ne bo vse ostalo le pri besedah. Lahko jim zagotovimo, da tokrat prav gotovo ne bo, kajti kdor se ne bo stalno trudil in boril za izvajanje in uresničevanje sprejetih sklepov, temu ni mesta v vrstah Zveze komunistov. Tokrat bomo vsi poskrbeli, da ne bo tako, kot je bil primer s Titovim govorom v Splitu in na IV. plenumu CK ZKJ. Ne bomo dovolili, da bi se sklepi izmalčili in prilagajali željam posameznikov, pa najsi bo to v upravnih organih ali na vodilnih mestih v gospodarskih organizacijah.

3. Kako bomo po tvojem mišljenju najboljše uresničevali sklepe kongresa?

Mislim, da ne smemo dopustiti, da bi ideje VIII. kongresa zvene. Tudi ne smemo dopustiti, da bi se izigravali ali obšli osnovni koncepti, na katerih je zasnovana zaključna resolucija. Takoj moramo razmisliti o načinu, kako bomo te naloge čimprej uresničili. Od nas je odvisno, kako se bomo spopadli s slabostmi, ki jih bomo srečevali, kako jih bomo odstranjevali in kako bomo omogočili, da bo naš družbenoekonomski razvoj šel po hitrejši poti napredka. Marsikdaj in marsikje bomo morali prelomiti z našimi dosedanjimi gledanji na nekatere pojave v družbi, spremeniti bomo morali naš odnos do njih, marsikdaj bomo morali poiskati vzroke za določene slabosti v nas samih, ne pa vedno le neke drugje. Titove besede: Naše sklepe smo zapisali na papir, sedaj pa morajo postati jedro vsega našega dela, nam morajo biti vodilo pri našem vsakodnevnem delu v bodoče.

4. Ali si tudi Ti aktivno sodeloval pri delu kongresa?

Prijavil sem se za razpravo in imel tudi pripravljeno diskusijo, ker pa je bilo prijavljenih izredno veliko število diskutantov, nismo vsi prišli na vrsto ter smo razprave v pisni obliki oddali. Sodeloval pa sem tudi v komisiji za družbenoekonomske odnose.

Svoji razpravi sem dal naslov: Izkušnje in problemi uvajanja skrajšanega delovnega časa v podjetjih občine Domžale.

Našemu delegatu na VIII. kongresu ZKJ smo se zahvalili za razgovor, priložili smo ga, naj nam odstopi svoj referat, ki se tiče aktualne problematike naše občine, kar nam je rad ustregel in dovolil, da ga v celoti objavimo.

Izkušnje in problemi uvajanja skrajšanega delovnega časa v podjetjih občine Domžale

UVOD

S tem, ko je bila v lanskem letu sprejeta nova ustava z eno izmed novosti, ki omogoča našim delovnim ljudem skrajšanje delovnega časa od sedanjega 48-urnega na 42-urni delovni tednik, se je pred nas postavilo resno vprašanje, kako to ustavno načelo uresničiti v življenje.

Delavski razred se je že od vsega začetka kapitalizma boril za skrajšani delovnik. Jasno pa je, da je težnja po skrajšanem delovnem času po socialistični revoluciji postala naša skupna naloga, ki jo uresničujemo z razvojem ekonomskih pogojev in možnosti: Ta uresničitev pa ni v današnjem času pri nas odvisna od zahtev, pač pa od stopnje ekonomskega razvoja in družbeno-politične zavesti. Zavedati se namreč moramo, da je proletariatu uspešna socialistična revolucija priborila oblast nad predmeti dela in proizvodjalnimi sredstvi, s tem nam je omogočila, da si sami s svojim delom in za-

vestjo ob danih pogojih določamo nujno potrebno dolžino delovnega dne.

Prehod na skrajšani delovni tednik pa nam je odkril tudi niz ekonomskih neurejenosti. Pokazal nam je, da doslej nismo razmišljali o aktiviranju notranjih rezerv, o organizaciji dela, o strukturi kadrov, o izobraževanju delavcev, o intenzivnem izkoriščanju kapacitet itd. Možnost prehoda na skrajšani delovni čas nam je tudi pri najmanjši proizvodni enoti pokazala na pomembnost gospodarjenja na vsakem delovnem mestu.

Prehod na skrajšani delovni čas pa nam je tudi nakazal potrebo po enotnejšem gledanju na družbena dogajanja. Neredko prehod kljub dobrim pogojem ni uspel zaradi neenotnosti, premajhne družbeno-politične razgledanosti posameznikov, v nekaterih primerih pa celo težnja za individualnimi interesi. Marsikje je bila temu vzrok nezadostna družbeno-politična aktivnost pa tudi ugotovitve, da je v prihodnje potrebno aktivnej-

še delo, kakor tudi obravnava problemov v kar najhitrejšem krogu delovnih ljudi v težnji, da se izdelata čim enotnejši družbenoekonomski koncept članov delovne skupnosti kot celote in vsakega posameznika.

1.

PROBLEMATIKA UVAJANJA DELOVNEGA ČASA

Takoj po sprejetju ustave so se na našem področju začele živahne razprave in priprave za prehod na skrajšani delovni čas. Nekatere gospodarske organizacije so na utemeljen, druge pa tudi na ne dovolj utemeljen oziroma celo izsiljen način prešle na skrajšani delovni čas v celoti ali pa delno. Tako dela danes v delno ali v celoti skrajšanem delovnem času 77,1% vseh zaposlenih v industriji. Od skupnega števila zaposlenih v občini jih dela v skrajšanem delovnem času (46-45-42-urni tednik) 52%. Ti podatki kažejo

na velik interes za prehod na skrajšani delovni čas.

Gospodarske organizacije v naši občini so se pretežno odločile za postopen prehod na skrajšani tednik. Od 12 organizacij so se 4 odločile za takojšen prehod na 42-urni delovnik, ostalih 8 organizacij pa za postopenega.

Dejstvo je, da je uspešen prehod mogoč le na podlagi poglobljenih utemeljitev in elaboratov. Prav pri prehodu na skrajšani delovni čas se je v naši občini pokazala precejšnja družbena neodgovornost. Samo 3 podjetja od 12 so namreč poprej predložila elaborate in uredila skrajšani delovni čas šele po analizah in pristanku pristojnih forumov. Vsa ostala podjetja pa so brez tega samovoljno prešla na skrajšani delovni čas in s tem izvedla pritisk za izdajo soglasja. Ko so bile objavljene sankcije za podjetja, ki so samovoljno skrajšala delovni čas, so se začeli v teh delovnih organizacijah spraševati ali naj res njihova delovna skupnost ostane brez socialnega zavarovanja in kdo naj pomiri ljudi zaradi prenatrženega ukrepa. Vsekakor se v izsiljevanju prehoda na skrajšani delovni čas za vsako ceno kaže zaostala miselnost in družbena neodgovornost, predvsem vodstev teh podjetij. Na podlagi težnje k prehodu na skrajšani tednik smo na našem območju zasledili niz pozitivnih, pa tudi negativnih pojavov. Nekaj teh bi želeli tudi prikazati.

II.

POZITIVNI POJAVI

Veliko pomeni še spoznanje kolektivov, da jim ne more noben zunanji ukrep omogočiti prehoda na skrajšani delovni čas. Se več pa je vredno spoznanje, da moramo nenehno iskati in odkrivati še neizkoriščene možnosti. V zadnjem času se vse aktivneje razpravlja o notranjih rezervah, o organizaciji dela, o izkoriščanju kapacitet, o strokovnosti kadrov, o izobraževanju itd.

Sistem nagrajevanja se je z uvajanjem skrajšanega delovnega časa ponovno pojavil v ospredje. Vse tiste gospodarske organizacije, ki imajo slab sistem nagrajevanja se bore s problemom, kako neposredno zainteresirati posameznika za uresničitev predvidevanj v elaboratu. Zal imamo v naši občini zelo malo podjetij, ki bi imela urejen objektiviziran in stimulativen sistem nagrajevanja.

S prehodom na skrajšani delovni čas pa je poleg pozitivnih ekonomskih rezultatov uspelo v večji meri aktivirati tudi družbeno-politično dejavnost v podjetjih. Razprave in različna stališča o načinu prehoda so zahtevale aktivnejše politično delo, da se ne bi priprave izrodile v neupravičene zahteve. V tej aktivnosti so sodelovali od delavskih svetov, ekonomskih enot in političnih organizacij pa do posameznikov, vsi člani kolektiva, v marsikaterem kolektivu pa se je z razširjeno politično aktivnostjo povečal tudi občutek odgovornosti kolektiva kot celote. Ko se je članom kolektiva prikazala možnost prehoda in tudi njihova soodgovornost za uspešnost prehoda, se je še utrdila njihova zavest kot zavest samoupravljalcev.

III.

NEGATIVNI POJAVI

Poleg obravnavanih pozitivnih pojavov, ki jih je prinesel prehod na skrajšani delovni čas, pa moramo pogledati tudi negativne strani. Zaradi različne opremljenosti za delo, različne ravni gospodarjenja in dosedanje stopnje aktiviranja notranjih rezerv so se gospodarske or-

ganizacije znašle na različnih startnih osnovah. Vsekakor imajo večjo možnost za prehod na skrajšani delovni čas tiste gospodarske organizacije, ki doslej gospodarstvu niso posvečale dovolj pozornosti in so gospodarile predvsem ekstenzivno. Tiste gospodarske organizacije, ki so doslej kar najbolj izkoriščale svojo rezervo, so sedaj neredko v težjem položaju, ker imajo na voljo le malo neizkoriščenih notranjih rezerv. V privilegiranim položaju pa so tudi tiste organizacije, ki imajo na trgu ponopolen položaj in jim večkrat uspe zakonito ali nezakonito s povišanimi cenami nadomestiti izgubljeno.

V tistih kolektivih, kjer niso dojeli bistva pogojev prehoda na skrajšani delovni čas in temu primerno niso ukrepali,

Naš delegat na VIII. kongresu ZKJ sredi tovarišev od vsepovsod

se že sedaj pojavljajo težave. Kljub temu pa taki kolektivi v naši občini niso doumeli prave rešitve, temveč še vedno iščejo izhod iz zagate v povišanju cen, ali z drugo besedo povedano, žele da jim potrošnik plača njihovo nesposobnost za gospodarjenje.

Taka in podobna gledanja pa so rodila težnjo po čimprejšnjem prehodu na skrajšani delovni čas ne glede na to, ali obstoje za to pogoji ali ne. Pri marsikaterem kolektivu se je pojavilo mišljenje, da bo skrajšani delovnik predpisan z zakonom in da bo torej rezultat zunanjih faktorjev.

Da bi ti kolektivi vsaj navzven prikazali urejenost, hočejo uveljaviti prehod na skrajšani delovni čas na kampanjski, neproučen in šablonski način. Vsekakor se tudi tu pojavlja že znana praksa prepisovanja ali prikrojavanja, kot smo jo opazili pri pravilnikih o nagrajevanju in statutih. Rezultat tega pa je, da so taki elaborati za utemeljitev prehoda praktično neuporabni.

IV.

VZROKI, KI OMOGOČAJO PREHOD

Potrebno si je poleg pogojev ogledati tudi vzroke, ki so omogočili in še omogočajo prehod na skrajšani delovni čas. Na našem območju je industrija na relativno nizki ravni organizacije proizvodnje. Še na nižji stopnji pa je bilo izkoriščanje notranjih rezerv. Večina podjetij je lahko na osnovi finančnih podatkov dokazala možnost prehoda na skrajšani delovni čas. Iz tega lahko sklepamo, da doslej notranjih rezerv na našem območju nismo veliko odkrivali. To nam potrjuje tudi dejstvo, da je bilo v večini primerov dovolj za prehod, če je bila

obdelana samo ena možnost. V večini primerov so utemeljevali prehod že s samo povečano serijsko proizvodnjo. Nekateri so utemeljevali prehod z boljšim izkoriščanjem delovnega časa, nekateri s spremembo asortimenta nekateri z ugodnimi finančnimi rezultati, drugi spet z montažo novih kapacitet, ali pa so opravičili prehod že s samo uvedbo nove izmene. Niti ena gospodarska organizacija ni obravnavala in proučila možnosti s širšega stališča odkrivanja notranjih rezerv, niti ni prikazala nujnosti stalnega proučevanja. Iz tega lahko ugotovimo na eni strani kampanjske težnje, na drugi pa, da imajo gospodarske organizacije še dovolj notranjih rezerv, ki pa jih zaradi slabih strokovno organizacijsko usposobljenih kadrov ne znajo odkrivati.

Drugi vzrok, ki omogoča prehod na skrajšani delovni čas, je vsekakor dosežanje ekstenzivno investiranje oziroma ekstenzivno izkoriščanje razpoložljivih kapacitet. Že bežna ugotovitev, da izkoriščamo obstoječe kapacitete glede na delovne izmene z eno in pol izmene v primerjavi z možnim izkoriščanjem v 2,7 izmene, kaže na to, da imamo na tem področju še velike rezerve. V naši občini imamo letno na razpolago 2.121.943.000 din za investicije. Samo gospodarske organizacije pa razpolagajo z 1.446.216.000 din, kar predstavlja 1/10 vrednosti osnovnih sredstev po nakupni ceni in 1/3 sedanje vrednosti teh sredstev v industriji. Vsa ta sredstva pa seveda vsako leto tudi investiramo. Če pa dalje upoštevamo, da se je ob najugodnejšem izračunu dvignil v letošnjih osmih mesecih fizični obseg proizvodnje za 8% in da je bilo v prvem polletju za 6% več zaposlene delovne sile, potem prav lahko ugotovimo, da so naše investicije ekstenzivne, če že ne nenačrtne. Ze samo z bolj načrtnim investiranjem in bolj intenzivnim izkoriščanjem investicij vseh sredstev in kapacitet se nam nudi dvojna široka možnost nemotenega prehoda na skrajšani delovni čas.

Nadaljnja možnost, ki omogoča prehod na skrajšani delovni čas v naši občini, pa je sedanje slabo uresničevanje sistema nagrajevanja. V precej primerih imamo še vedno uravnilovke, dalje se osebni dohodki dele po oceni delovnega mesta, ne pa po dejansko opravljenem delu. Če uredimo nagrajevanje po dejansko opravljenem delu, potem bo vsak posameznik materialno zainteresiran, da čimbolj izkorišča kapacitete in odkriva notranje rezerve, kratka, da doprinese čimveč k uspehu gospodarske organizacije v čim krajšem času. Iz tega pa sledi, da je v sedanjem nestimulativnem nagrajevanju skrita morda največja rezerva, to je neposredna materialna zainteresiranost proizvajalca. Ker tega ni, iščejo posamezniki dodatni zaslužek v nadurnem delu, ki pa ga omogoča slabo izkoriščanje kapacitet. V ilustracijo naj navedem, da smo v prvem polletju letošnjega leta izplačali 15 milijonov dinarjev več za nadure, kot pa smo izplačali za letne dopuste, ali da znašajo izplačila za nadure le za 14 milijonov manj, kot znašajo izplačila za dopuste, plačane prekinitve dela in državne praznike. Še bolj žalostna pa je ugotovitev, da imajo izplačila za nadure za 20 milijonov višjo postavko, kot pa jo imajo izplačila za stimuliranje uspeha pri delu.

V.

VZROKI, KI ONEMOGOČAJO PREHOD

Logično je, da take anomalije v sistemu nagrajevanja in zaostala stopnja gospodarjenja ne morejo nuditi pozitivne opore temu razvoju. Tudi je večina ljudi

Na podlagi 50. člena temeljnega zakona o financiranju družbeno-političnih skupnosti (Ur. list SFRJ, št. 31/64) je skupščina občine Domžale na seji občinskega zbora in na seji zbora delovnih skupnosti dne 26. decembra 1964 sprejela

ODLOK

o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Domžale za čas od 1. I. do 31. III. 1965.

1. člen

Potrebe organov občine Domžale in njenih proračunskih ustanov in zavodov se financirajo v prvem trimesečju 1965 na podlagi proračuna občine Domžale za leto 1964.

2. člen

Izdatki se smejo izvršiti v tem času največ do višine 25% izdatkov občinskega proračuna za leto 1964.

3. člen

Izdatki po tem odloku so sestavni del proračuna občine Domžale za leto 1965 in se morajo prikazati v njegovem zaključnem računu za leto 1965.

4. člen

Ta odlok začne veljati s 1. januarjem 1965.

Št.: 400-15/64-1

Datum: 26. 12. 1964

Predsednik
skupščine občine Domžale
Jože Pogačnik l. r.

V smislu 97. člena zakona o proračunih in o financiranju samostojnih zavodov (Ur. list FLRJ, št. 52-847/59, 25-388/61, 52-767/61, 28-358/62, 53-716/62 in 15-185/63) in 76. člena statuta občine Domžale je Skupščina občine Domžale na seji občinskega zbora in na seji zbora delovnih skupnosti dne 26. decembra 1964 sprejela

ODLOK

o spremembi proračuna občine Domžale za leto 1964

1. člen

V proračunu občine Domžale za leto 1964 se odobrijo po delih naslednje spremembe:

1	Prosveta in kultura	15,480.000	—	—	15,480.000
3	Zdravstvena zaščita	40,600.000	715.000	—	39,885.000
5	Državna uprava	172,536.000	1,080.000	1,602.000	173,058.000
6	Komunalna dejavnost	17,824.000	—	—	17,824.000
8	Intervencije v gospodarstvu	983.000	—	250.000	1,233.000
9	Dotacije	55,526.000	—	543.000	56,069.000
10	Obveznosti iz posojil in garancij	28,500.000	600.000	—	27,700.000
11	Proračunske obveznosti in proračunska rezerva	37,401.000	—	—	37,401.000
	Skupaj:	368,650.000	2,395.000	2,395.000	368,650.000

2. člen

Spremembe po partijah v posameznih delih so naslednje:

zniža se:

part. 3—2 poz. 5	Zdravstvena zaščita — funkcionalni izdatki	za	715.000
part. 5—8 poz. 1	Služba pravne pomoči — osebni izdatki	za	1,080.000
part. 10—20 poz. 1	Anuitete	za	600.000
	Skupaj:	za	2,395.000

zviša se:

part. 5—3 poz. 1	Osebni izdatki	za	150.000
part. 5—5 poz. 1—2	Operativni izdatki	za	307.000
part. 5—7 poz. 1—11	Funkcionalni izdatki	za	500.000
part. 5—9 poz. 1—5	Služba pravne pomoči — operativni izdatki	za	645.000
part. 8—13 poz. 1	Regressi za mleko	za	250.000
part. 9—17 poz. 7	Občinski odbor ZB NOV	za	543.000
	Skupaj:	za	2,395.000

3. člen

Ta odlok velja takoj.
Št.: 400-7/64-1
Datum: 26. 12. 1964.

Predsednik
skupščine občine Domžale
Jože Pogačnik l. r.

Novi kmetijski proizvodjalni okoliši

V zvezi s pripravami za prehod na novi davčni sistem, ki bo uveljavljen še v tem letu, so pristojni sveti občinske skupščine razpravljali o vprašanjih, ki zadevajo ta prehod. Tako je svet za kmetijstvo med drugimi obravnaval vprašanje razdelitve občine na kmetijske proizvodjalne okoliše.

Razdelitev območja občine na proizvodne okoliše je pripravljena po določilih 49. čl. republiškega zakona o prispevkih in davkih občanov, po katerem

— prvi proizvodni okoliš zajema ravninske predele z možnostjo strojne ob-

delave, kjer so prometne zveze dobre, tržni pogoji pa prav dobri ali odlični;

— drugi proizvodni okoliš zajema valovita območja, še primerna za strojno obdelavo, z nekoliko slabšimi prometnimi zvezami in tržnimi pogoji kot v prvem okolišu, vendar še dobrimi;

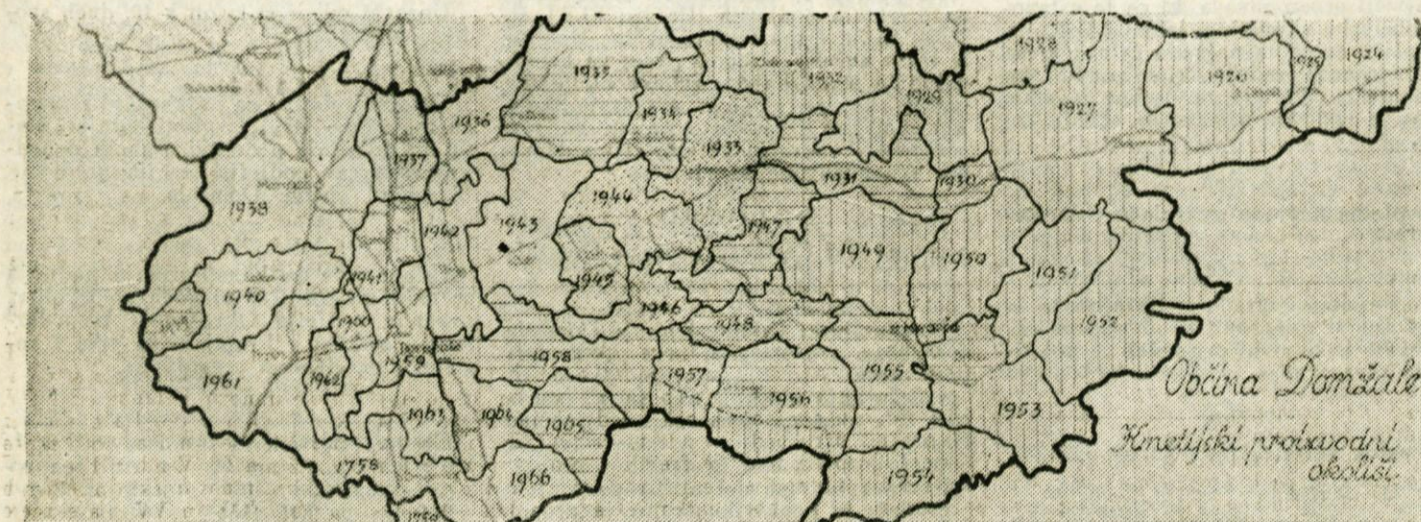
— tretji proizvodni okoliš zajema kraje oziroma katastrske občine, za katere je značilna oddaljenost od tržišča z neugodnimi prometnimi zvezami, kjer se zemljišče obdeluje pretežno z vprego ali ročno;

— četrti proizvodni okoliš zajema tiste višinske kraje oziroma katastrske občine, kjer so proizvodni, ekonomski in prometni pogoji še posebno slabi.

Po teh merilih je osvojil svet za kmetijstvo naslednjo razdelitev občine v posamezne proizvodne okoliše.

V prvi proizvodni okoliš se razporedijo naslednje katastrske občine:

(št. 1962) Depala vas, (1943) Dob, (1959) Domžale, (1758) Dragomelj, (1937) Homec, (1964) Ihan, (1941) Jarše, (1940) Loka, (1938) Mengeš, (1942) Podrečje, (1759) Pša-

Kmetijski proizvodni okoliši naše občine. Bela polja pomenijo prvi proizvodni okoliš, pikčasta polja drugi, vodoravne črte tretji in navpične črte četrti proizvodni okoliš.

ta, (1936) Radomlje, (1960) Stob, (1963) Študa, (1961) Trzin, (1966) Selo.

V drugi proizvodni okoliš se razporedijo naslednje katastrske občine:

(št. 1945) Krtina, (1944) Prevoje, (1946) Studenec, (1933) Lukovica.

V tretji proizvodni okoliš se razporedijo naslednje katastrske občine:

(št. 1958) Brezovica, (1931) Krašnja, (1955) Moravče, (1939) Dobeno, (1953) Drtija — severno od ceste Moravče—Drtija, (1948) Sv. Andrej, (1930) Zirovše, (1947) Sp. Koseze, (1934) Rafolče, (1935) Rova, (1965) Sv. Miklavž, (1956) Vrhpolje — severni del, (1957) Sv. Trojica severni del.

V četrti proizvodni okoliš se razporedijo naslednje katastrske občine:

(št. 1927) Blagovica, (1949) Sv. Mohor, (1950) Sv. Valentin, (1928) Češnjice, (1929) Koreno, (1952) Peče, (1926) Šentožbolt, (1954) Velika vas, (1932) Zlato polje, (1924) Trojane, (1925) Učak, (1951) Žgornje Koseze, (1953) Drtija — južni del od ceste Moravče—Drtija, (1956) Vrhpolje, južni del, ki zajema kraja Spodnja in Žgornja Javoršica z okolico, (1957) Sv. Trojica južni del — Vrh Sv. Trojice.

Razdelitev v proizvodne okoliše zajema praviloma cele katastrske občine, z izjemo katastrskih občin Drtija, Vrhpolje in Sv. Trojica, ki so deljene na tretji in četrti okoliš tako, da posamezni deli katastrskih občin v višinskih krajih, kjer so proizvodni in drugi pogoji posebno slabi, pridejo v četrti proizvodni okoliš.

V priloženi skici proizvodnih okolišev so okoliši zaznamovani, in sicer: z navpičnimi črtami je zaznamovan četrti okoliš, z vodoravnimi črtami tretji okoliš, s pikicami je zaznamovan drugi okoliš, ostale katastrske občine so v prvem proizvodnem okolišu.

Razdelitev občinskega območja na posamezne proizvodne okoliše je pomembna zaradi uvajanja dolgoročne politike razvoja kmetijskih gospodarstev ter izvajanja ustrezne politike obremenitve teh posestev z družbenimi dajatvami. Kot je znano, že republiški zakon oprošča prispevka iz osebnega dohodka iz kmetijstva vsa kmetijska gospodarstva v četrtem proizvodnem okolišu ter predvideva posebne olajšave za rejce živine v tretjem okolišu. Važno je tudi vprašanje načina razdelitve družbenih dajatev na posamezne okoliše. Po mnenju sveta za kmetijstvo bi bilo realno razmerje med tretjim, drugim in prvim okolišem, kot je 100 : 125 : 150, ker meni, da v takšnem razmerju tržni in ostali v poštev prihajajoči pogoji vplivajo na ustvarjanje dohodka v označenih okoliših.

POZIV

k vložitvi davčnih prijav za odmero dohodnine in prometnega davka za leto 1964

pavšalno odmero prispevka in prometnega davka za leto 1965 in odmero davka od stavb za leto 1965

Rok za vložitev davčnih prijav je od 1. januarja do vključno 31. januarja 1965.

I. DOHODNINA IN PROMETNI DAVEK

Davčni zavezanci zasebnega sektorja in zasebne pravne osebe, ki so v letu 1964 opravljali kakršnokoli gospodarsko dejavnost ali izvrševali samostojni poklic z namenom pridobivanja dohodkov ali so imeli dohodek od premoženja in premoženjskih pravic (razen dohodkov od stavb), morajo zaradi odmere dohodnine vložiti davčne prijave na predpisanem obrazcu v zgoraj določenem roku. Davčne prijave je treba vložiti pri pristojni občini, kjer ima davčni zavezanec svoje stalno prebivališče, oziroma pravna oseba svoj sedež.

Davčne prijave lahko oddajo zavezanci osebno ali po pošti.

Dohodki iz delovnega razmerja ne spadajo v davčno osnovo za odmero dohodnine in jih ni treba izkazovati v davčni prijavi.

II. PAVSALNA ODMERA

Obrtniki in gostilničarji, katerim se bo na podlagi čl. 68 temeljnega zakona o prispevkih in davkih odmeril prispevek pavšalno za davčno leto vnaprej, morajo prav tako vložiti davčne prijave v zgoraj predpisanem roku. V davčnih prijavah morajo navesti kosmati dohodek, ki ga bodo predvidoma dosegli v letu 1965 ter stroške, ki bodo potrebni za doseglo teh dohodkov.

III. DAVEK OD STAVB

Davčni zavezanci za davek od stavb so lastniki ali uživalci stavb oziroma delov stavb v državljanski lastnini. O dohodkih, ki jih bodo posamezni davčni zavezanci imeli od stavb v 1965. letu, morajo v zgoraj določenem roku vložiti davčne prijave. Za dohodke od stavb se računa tudi najemna vrednost lastnih stanovanj.

Davčne prijave morajo vložiti lastniki hiš v krajih: Domžale (z okolico Študa, Sentpavel-Depalavas), Mengeš, Žgornje, Srednje in Spodnje Jarše, Rodica, Vir in Količevo. V vseh ostalih krajih območja občine Domžale vlagajo lastniki hiš davčne prijave le v primeru, če imajo stanovanjske ali poslovne prostore izdane v zakup (najem).

Zavezanec, ki je dolžan vložiti davčno napoved, pa je ne vloži v roku, ki je določen v tem pozivu, mora na račun povečanega prispevka oziroma davka plačati 5 % od odmerjenega zneska. Zavezanec, ki ne vloži napovedi za odmero niti v poznejšem roku na vročeni osebni poziv, mora plačati na račun povečanega prispevka oziroma davka 10 % od odmerjenega zneska.

Kdor dosežene dohodke utaji oziroma prijavi neresnične ali nepopolne podatke z namenom, da bi se izognil plačilu davkov, bo kaznovan z denarno kaznijo, ki je določena za davčno utajo.

Davčne zavezance opozarjamo, da rok za vlaganje davčnih prijav ne bo podaljšan.

SKUPSCINA OBČINE DOMŽALE — ODDELEK ZA FINANCE

Š seje skupščine občine Domžale

Na zadnji seji skupščine v preteklem letu je ta najprej poslušala pojasnila odbornika iz podjetja Melodija, ki je pojasnil stanje v tem podjetju. Ko je namreč skupščina na pretekli seji obravnavala poročilo o devetmesečni realizaciji, je ugotovila, da je podjetje Melodija skoraj po vseh pokazateljih med zadnjimi. Glede na to je bil takrat sprejet sklep, da odbornik s tega podjetja poroča o vzrokih za tako stanje. Na podlagi pojasnil in dodatnih podatkov pokazatelji niso več tako kritični, čeprav so še vedno med slabšimi. V glavnem pa je temu vzrok uvoz harmonik — njihovega doslej glavnega proizvodnega artikla — v višini celoletnega plana podjetja oziroma ce-

loletne potrošnje na jugoslovanskem trgu. V obširni razpravi je večina odbornikov obsojala tako neodgovorno trošenje deviznih sredstev za uvoz, sicer cenejših, toda manj kvalitetnih harmonik le zaradi zaslužka trgovine. Drugi odborniki pa so ugotavljali, da bo v letu 1965 v novih gospodarskih pogojih še marsikatero podjetje prišlo v podobne težave, zato naj se v bodoče pripravljajo temeljitejši analize in bolj organizirano sleduje razvoj posameznega podjetja in celotnega gospodarstva v občini. Po sklepu skupščine naj svet za industrijo in zbor delovnih skupnosti občinske skupščine dobija detaljno analizo tega vprašanja in ustrezno ukrepata, sicer pa naj podjetje

na pristojnih mestih skuša ugotoviti perspektive glede nadaljnega uvoza harmonik in v zvezi s tem nadaljnjo proizvodnjo tega predmeta, ki naj bi se drugače nadomestil s proizvodnjo artiklov, katerih potrošnja je manj odvisna od življenjskega standarda.

Poročilo upravnega odbora stanovanjskega sklada je vsebovalo podatke o finančnem planu poslovne službe stanovanjskega sklada občine za leto 1964, rezultate razpisanih javnih natečajev za posojila v preteklem letu, proračun dohodkov in izdatkov sklada za leto 1964, realizacijo sredstev po stanju 30. 6. in 30. 11. 1964 ter podroben opis dela poslovne službe sklada v zvezi s sklepi upravnega

odbora sklada, dalje vprašanja investitorskih poslov, vprašanje urejanja mestnih zemljišč, podana je bila ocena potrebnih sredstev za urbanistično dokumentacijo v občini Domžale v prihodnjih 50 letih itd. V razpravi na poročilo je bilo ugotovljeno, da je sklad v zadnjem obdobju med drugim intenzivno sodeloval z združenjem ZB NOV, da se dokončno reši vprašanje stanovanj članov ZB NOV, kar je bilo ugotovljeno tudi iz poročila sekretarja občinskega združenja ZB. Vendar zbrani podatki o stanovanjskih problemih borcev NOV in VVI narekujejo še nadaljnjo posebno pozornost občinske skupščine. Ta je v preteklem letu za gradnjo osmih stanovanj za nezaposlene borce

prispevala nekaj nad 44 milijonov dinarjev. Potrebni pa bodo še nadaljnji prispevki, saj je v občini še 46 primerov članov ZB NOV, ki jim je nujno potrebno dodeliti družinsko stanovanje, 11 od teh se je odločilo za individualno gradnjo, osem članov pa bo v tekočem letu dobilo stanovanja v novih blokih. Nakazana so bila še druga odprta vprašanja v zvezi s stanovanjsko problematiko članov ZB NOV, ki predstavljajo resen problem in mora biti zato ta v ospredju nalog, tako občinske skupščine kot delovnih organizacij, združenja borcev in vseh družbeno-političnih organizacij.

Z odlokom o spremembi proračuna občine Domžale za leto 1964, ki ga je skupščina nato sprejela, je bil ob zaključku leta usklajen proračun za dejanskimi potrebami na ta način, da se celotni izdatki niso povečali, pač pa le prenesla sredstva, ki bi brez potrebne spremembe proračuna ostala neizkoriščena.

Z odlokom o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Domžale v prvem tromesečju 1965. leta je bil urejen način financiranja do sprejema proračuna za novo leto.

Po sprejemu odloka o dodelitvi noveletne nagrade uslužbencem in delavcem občinskih organov, občinskega sodišča, zavodov in družbeno-političnih organizacij, je skupščina sprejela

na predlog sveta za komunalne in stanovanjske zadeve ter za dve krajevnih skupnosti odločbo o prenehanju zavoda za komunalno izgradnjo Domžale ter nato odločbo o ustanovitvi Cestnega podjetja Domžale.

Za tem je skupščina osvojila predloge komisije za skrajšani delovni čas, da se za podjetje Združena kemična industrija Domžale in Tovarno sanitetnega materiala Domžale izda soglasje oziroma priporočilo republikemu sekretariatu za delo za prehod na poskusni 42-urni teden, medtem ko je bilo za STUGŠ izdano soglasje za 42-urni delovni teden pod pogojem, da ta dostavi komisiji še nekatere manjkajoče podatke, ki jih mora vsebovati elaborat, medtem ko vsa že predložena dokumentacija dokazuje zadostno gospodarsko pripravljenost STUGŠ za prehod na skrajšani delovni čas.

V nadaljevanju seje so odborniki po izčrpnem pojasnilu predsednika sveta za šolstvo potrdili investicijski program za gradnjo novega šolskega poslopja v Moravčah, da bi ob pričetku letošnje gradbene sezone pričeli tudi z izgradnjo prepotrebne novega šolskega poslopja v Moravčah.

Nato je bil potrjen statut krajevnih skupnosti Toma Brejca na Viru. Po daljši razpravi okrog zaprosila Ljubljanskih mlekarn

in mnenju pristojnega sveta za razširitev predmeta poslovanja Ljubljanskih mlekarn — poslovavnice v Domžalah, med drugim tudi za pripravo in prodajo enolončnice, je skupščina sprejela sklep, da se odobri zaprošena razširitev predmeta poslovanja za pripravo enolončnic, vendar v okviru kapacitete, za katero ustrezajo poslovni prostori. Ob tej priliki je bilo zopet kritično obravnavano vprašanje družbene prehrane in sprejet sklep, naj bi svet za trgovino, gostinstvo in turizem intenzivno pričel s kompleksnim reševanjem družbene prehrane.

Nadalje je skupščina osvojila predlog sveta za trgovino, gostinstvo in turizem, da se ukine gostišče na pravila »Pri Kebruc« v Domžalah pod pogojem, da bo dosedanji upravnik gostišča kril vso morebitno izgubo in vse stroške za nabavljeni material ter razne sodne stroške in kazni, ki bi nastali s tem, ker je podjetje predlagano v kaznovanje zaradi neažurnih računovodskih poslov.

Po potrjeni spremembi članstva v komisiji za narodno obrambo je bila imenovana komisija za pripravo nove organizacije uprave občinske skupščine, v katero so bili imenovani: za predsednika Franc Habjan, podpredsednik skupščine, za člane: inž. Roman Celarc, inž.

Miha Svetlin, Bojan Krištof, Janez Zibelnik, inž. Lado Simončič, Ivan Vidali, vsi odborniki občinske skupščine ter Ludvik Povž, tajnik občinske skupščine, Janez Kralj, predsednik občinskega sindikalnega sveta, Franc Gabrovšek, kadrovik pri občinski skupščini in Janez Birk, predsednik sveta delovne skupnosti uprave občinske skupščine.

Po obširni razpravi je bila Kmetijskemu poskusnemu centru Jablje izdana poročilna izjava za najem posojila, prav tako Strokovnemu izobraževalnemu centru Domžale in kmetijski organizaciji Agrokombinat.

Pred zaključkom seje je bil po razpravi sprejet še sklep o bodoči ustanovitvi skupnega zavoda za socialno zavarovanje za občino Domžale in Kamnik. Nadalje so dobili odborniki pojasnilo v zvezi z ustanovitvijo medobčinskega cestnega sklada. Za tem je bilo na vprašanje odbornika iz Krašnje ugotovljeno, da bo morala krajevna skupnost Krašnja vprašanje obrata Tovarne sanitetnega materiala in v zvezi s tem vprašanje gasilskega doma reševati z omenjenim podjetjem. Tudi tovarna Toko naj bi se glede dopolnilne stopnje prispevka za socialno zavarovanje obrnila z vlogo neposredno na skupščino socialnega zavarovanja.

S trebuhom za kruhom

Ali vam je poznano, da se tudi iz drugih občin vozijo na delo v domžalsko občino. Ob popisu prebivalstva leta 1961 je bilo ugotovljeno, da se vozi na delo v podjetja na področju Domžale in Vir 54 iz občine Kamnik, 2 iz občine Kranj, 1 iz občine Litija, 25 iz občine Ljubljana-Center, 43 iz občine Ljubljana-Bežigrad, 5 iz občine Ljubljana-Moste, 4 iz občine Ljubljana-Siška, 1 iz občine Ljubljana-Vič, skupno iz ljubljanskih občin 79 delavcev, 1 delavec pa prihaja celo iz občine Škofja Loka.

V Ihan se je leta 1961 vozilo 5 delavcev iz ljubljanskih občin.

V mengoška podjetja se je vozilo leta 1961 60 delavcev iz občine Kamnik, 17 delavcev iz Ljubljane mesto, 62 delavcev iz občine Ljubljana-Siška, 5 delavcev iz Ljubljane-Bežigrad in 1 delavec iz Trebnjega na Dolenskem.

Na delo v Jarše, Količevo in Radomlje se je leta 1961 vozilo 125 delavcev iz občine Kamnik, 13 delavcev iz občine Ljubljana-Center, 2 delavca iz občine Ljubljana-Moste in 31 delavec iz občine Ljubljana-Siška, 3 delavci iz občine Ljubljana-Bežigrad.

Skupno se je leta 1961 v občino Domžale vsak dan vozilo 461 delavcev iz drugih občin. Res boste morda rekli, to so

stari podatki, pa ni tako. Ti podatki so bili pred kratkim obdelani. Zal se lahko taki točni podatki brez večjih stroškov dobe le ob popisu prebivalstva.

In kaj nam povedo ti podatki? Da se dnevno vozi na delo v našo občino toliko delavcev kot jih je zaposlenih v

Združeni kemični industriji. Dalje, da izdajo ti delavci za vožnjo letno okrog 22 milijonov din in da na vožnji izgube letno okrog 138.350 ur.

Vam pa prepuščamo oceno ali se več Domžalčanov vozi izven občine v službo ali pa jih več prihaja na delo v občino.

Urbanizem, urbanizem

Končno lahko upamo, da se bodo v naši občini uredile razmere v gradbeništvu oziroma boljše rečeno, v urbanizmu.

Ze pred dvema letoma so naši občani na javni tribuni SZDL pokazali na mnoge napake. Toda ta kritika »laikov« ni bila upoštevana! Ze tedaj se je marsikaj očitalo urbanistom, tako domžalskemu upravnemu aparatu, kot projektantskemu štabu.

Le nekaj pripomb za osvežitev spomina:

— mnogokje nenačrtno, brezplansko individualno reševanje zazidalne politike mimo kompleksne obdelave,

— kritika birokratskega postopka za pridobitev lokacije in gradbenega dovoljenja,

— nepravilnosti pri delu upravnih in samoupravnih organov,

— neživiljenjsko postavljanje norm, in še in še...

Toda delalo se je še kar naprej po starem kopitu, vsaj v

pretežni meri. Morda je to nekaterim celo ugajalo, ni pa bilo v prid tistim občanom, ki se niso »znašli« oziroma so se posluževali redne poti za pridobitev gradbenega dovoljenja!

Na mnoge od teh nepravilnosti je pokazal in nakazal pozitivno smer dela na področju urbanizma okrajni inšpektor na zadnji seji sveta za urbanizem. Upajmo in želimo, da bi mnoge pozitivne misli, ki jih je nanizal, naletele na ugoden odziv. Upajmo, da se v tem primeru ne bodo izgovarjali, da gre za mnenje »nestrokovnjaka«!

Nekaj njegovih misli:

— končno je že čas, da dobimo v Domžalah strokovni kader, ki bo sposoben pravilno in pozitivno usmerjati urbanistični razvoj ne le Domžal, temveč celotne občine,

— prenehati je treba z dosedanjimi nenačrtnostjo. Zazidalna področja naj se obdelajo na-

črtno, programsko in kompleksno, ne pa individualno,

— napraviti je treba vsaj okvirni program in plan gradbenih področij,

— občani je treba omogočiti, da bo imel možnost izbire za gradnjo na večjem številu kompleksov,

— zazidati je potrebno vrzeli, katerih je še dovolj,

— poskrbi naj se tudi za rekreacijo,

— črnja gradnja naj se rešuje in obravnava skozi prizmo vzroka, saj je lahko nastala kot življenjska nuja ali pa kot špekulacija. Slednja naj bi bila naši družbeni ureditvi tuja!

— občana naj se zainteresira, da bo želel biti v centru, ne pa »na deželi«, proč od kulturnega in družbenega življenja.

Nanizanih je bilo le nekaj misli. Upajmo, da se bodo pokazali rezultati prej kot v dveh letih!

Ali kuhamo sami doma

Tudi obrati javne prehrane kuhajo. Dnevno pripravijo obrati javne prehrane v občini Domžale 4445 obrokov. Od teh obrokov je 451 zajtrkov, 2389 malic, 1157 kosil in 468 večerij.

Kljub temu pa neredko slišimo, da javna prehrana ni urejena. Pa tudi ni, kajti pri teh obrokih ni navedena cena, ki pa je tudi važna, ko se odločujemo ali bomo kosili doma ali v gostišču.

navajena na trenutno oceno dogajanj in le težko dojamemo pozitivne posledice odprave anomalij. Prej ko slej pridemo do spoznanja, da je rodila te anomalije relativno nizka družbena zavest, ki je močna zavora pravnega prehoda na skrajšani delovni čas.

Relativno nizek življenjski standard, ki pri nas ne narašča tako hitro, v nekaterih krajših obdobjih pa celo pada zaradi hitrejšega povišanja cen življenjskim potrebščinam kot pa rastejo osebni dohodki, pripelje do tega, da se nekateri kolektivi upirajo (ob slabem stimuliranju) intenzivnejšemu gospodarjenju, teže pa za tem, da ohranijo daljši delovni čas in nadurno delo, ker vidijo v tem možnost višjih osebnih dohodkov. Naj to podkrepimo s primerom: v naši občini je neka gospodarska organizacija izdelala elaborat za prehod na 42-urni delovni teden. Ukrepi so predvidevali uvedbo štirih izmen, odpravo nadur in nedeljskega dela. Izračuni so bili ugodni. Kljub temu pa je kolektiv ovrgel elaborat in vztrajal na sedanjem delovnem času in načinu dela. Za elaborat se je zanimala sorodna gospodarska organizacija in na osnovi tega elaborata prešla na 42-urni delovni teden. Rezultati v tej organizaciji so bili presenetljivi. Osebni dohodki delavcev in skladi podjetja so porasli kljub skrajšanemu delovnemu času.

Premalo dognano nagravaje pa delu pa je imelo še globlje posledice. Pri nekaterih kolektivih je rodilo celo apatičnost in onemogočilo intenzivnejše gospodarjenje. V tem namreč niso videli posebne koristi, če pa so jo, so jo videli le v krajšem delovniku, ki jim bo s tem omogočil dodatni zaslužek drugje. Zato kolektivi niso kritično pregledali elabo-

ratov, pač pa so slabe elaborate zaradi te težnje celo podpirali.

Zanimiva je ugotovitev, da dobrega nagrajevanja po delu nimajo prav tista podjetja, ki imajo slabe strokovne in vodilne kadre. Take strokovne službe, ki pa se zaradi nekvalitetne zasedbe največkrat ne bi smele tako imenovati, izdelajo pomanjkljivo in neutemeljeno dokumentacijo, ki pa jo kolektiv in vodilni posamezniki iz tega oziroma drugega razloga podpirajo.

Nekateri kolektivi v naši občini, ki še niso doumeli bistva možnosti prehoda, pa to iščejo z novimi investicijami. Na ta način smatrajo, da bodo vsaj v elaboratu prikazali produktivnost in uspešnost gospodarjenja. Ker pa jim relativno nizka sredstva onemogočajo nabavo novih investicij, iščejo sofinancerje, ki bi jim na ta način omogočili prehod. Morda je eden izmed največjih zavor za pravilen prehod na skrajšani delovni čas tudi obrtniška miselnost in obrtniški način proizvodnje. Ni redek kolektiv, ki ima dolgo tradicijo obrtne proizvodnje. Zaradi ustaljenih običajev in navad pa je ta tradicija postala zavora sodobnemu industrijskemu napredku, ki edini omogoča stabilen prehod in sigurno aktiviranje notranjih rezerv. Imamo celo kolektiv, ki je pred tremi leti nabavil nov stroj, pa ga cela tri leta ni uporabljal, zato ker je menil, da ročno opravijo delo bolj in hitreje.

VI.

POSLEDICE SKRAJŠANEGA DELOVNEGA ČASA IN PROBLEMATIKA V ZVEZI S TEM

V gospodarskih organizacijah, kjer so že uvedli skrajšani delovni čas, je na

vsak način zanimivo proučiti, kako ta prosti čas ljudje uporabljajo.

V naši občini je od celotnega števila zaposlenih 57 % žena. Menimo, da moramo prav ženam posvetiti posebno pozornost. Preko 50 % vseh zaposlenih žena so matere, ki imajo poleg službe še obveznosti do družine in otrok. V razgovorih jih je večina izjavila, da porabi povečani prosti čas za delo v gospodinjstvu in pri vzgoji otrok. Nekateri pa so celo izjavile, da s tem pridobijo čas za normalno spanje. Pomeni torej, da se tu še vedno odpira niz vprašanj, ki jih bo treba rešiti, in sicer otroško varstvo, obrati cenene prehrane itd.

Seveda pa ne moremo mimo ugotovitev, da so tudi primeri, kjer se člani kolektiva izobražujejo. V nekem podjetju so uvedli celo večerno srednjo strokovno šolo. Zal pa zaradi neurejenega materialnega položaja delavske univerze izobraževanje ni doseglo tistega razmaha kot bi ga lahko v povečanem prostem času.

Morda je najmanj tistih, ki so svoj prosti čas posvetili povečanemu družbeno-političnemu delu.

Vsekakor je povečani fond prostega časa in njegova koristnejša izraba novo torišče dela, ki ga bo potrebno podrobneje proučiti. Prosti čas naj bi bil usmerjen zlasti v obnovitev delovne sposobnosti, v izboljšanje zdravstvenega stanja delavca, v kulturno prosvetno delo in družbeno-politično dejavnost, s tem pa se odpira novo vprašanje, kateremu bomo morali posvetiti vso pozornost. Tu lahko odigrajo socialistične sile, predvsem pa člani ŽK, odločilno vlogo.

Novosti v zavarovanju

Glede na govorice, ki že dalj časa krožijo med zavarovalnici, da bodo s 1. januarjem 1965 uveljavljene nekatere spremembe v zavarovanju, smo zaprosili zavarovalnico Domžale-Kamnik v Mengšu, da bi naše bralce na kratko seznanila z bistvenimi novostmi, ki bodo začele veljati letos. Zavarovalnica je naši želji ustregla in nam poslala odgovor, ki ga v celoti objavljamo. Prav tako nam je sporočila, da bo rade volje odgovorila na kakršnokoli nejasno vprašanje v zvezi s spremembami, in to bodisi v našem listu, lahko pa tudi posameznim zavarovalnicam, če bi to želeli.

Uredništvo

1

Zakon o zavarovalnicah in zavarovalnih skupnostih, ki ga je zvezna skupščina sprejela julija 1961, med drugim določa, da je potrebno, da se izdajo čimprej novi zavarovalni pravilniki in ceniki. Četudi bi zakon tega določila ne vseboval, je razvoj zavarovanja v zadnjih letih terjal novo izdajo pravilnikov in cenikov. Namreč od leta 1955, ko so bili dosedaj veljavni ceniki sprejeti, je bilo uveljavljenih toliko sprememb, da so pravzaprav le redki tisti zavarovalni delavci, ki vse to obvladajo. Mimo tega se je pokazalo, da je zavarovalno var-

stvo nujno potrebno razširiti tudi na nove nevarnosti, in da je potrebno spremeniti še celo vrsto drugih stvari (npr. odbitke).

Nove pravilnike in cenike so delali zavarovalni strokovnjaki več let. Po mnogih spremembah jih je skupščina Jugoslovanske zavarovalne skupnosti sprejela na zasedanju 15. julija 1964. Zato od 1. januarja 1965. leta ni več mogoče uporabljati starih zavarovalnih pravilnikov in cenikov, marveč samo nove.

2

Kakšne so bistvene novosti novih zavarovalnih pravilnikov?

1. Odslej bo vsak zavarovalec dobil splošni zavarovalni pravilnik in za vsako posamezno sklenjeno zavarovanje še poseben pravilnik. Doslej je namreč vsaka vrsta zavarovanja imela svoj pravilnik, ki je vseboval splošne in posebne določbe.

2. Po novih pravilnikih se dopušča možnost podzavarovanja do 10%. To se pravi, da nekdo, ki je bil podzavarovan do 10%, dobi še vedno celotno odškodnino.

3. Vsako škodo je odslej treba prijaviti postaji LM.

4. Zavarovalec ima pravico zahtevati po 30 dneh od dneva prijave škode akontacijo.

5. Zavarovalnica ima pravico od odškodnine odbiti dolžno premijo.

3

Kakšne so novosti v zvezi s posameznimi pravilniki, ki se nanašajo na zavarovanje premoženja?

V zvezi s tem vprašanjem je treba najprej poudariti novo nevarnost, ki se zavaruje, namreč potres. To je izredno pomembna razširitev jamstva, zlasti glede na naše izkušnje lani, ko je potres prizadel precej hiš v Moravški dolini.

Ta rizik je za zavarovalnice izredno težak in zamotan. Namreč zavarovalnice drugod po svetu tega rizika ne vključujejo, to pa zato ne, ker je potres pojav, ki je povsem naključen, in ki je lahko kakor smo videli v skopskem primeru, katastrofalen. Zato je skupščina JZS sklenila, da se potres vključi v zavarovanje, vendar največ do 20 milijard škode. Če pa bi nastal potres, ki bi povzročil večjo škodo, potem bi zavarovalnice izplačale škodo v sorazmerju.

Vendar moramo poudariti, da se malenkostne škode, ki bi jih potres povzročil na zidovih, ometu in slikarji, ne bodo povrnilo.

4

1. Razširitev jamstva je predvidena po pravilniku za zava-

rovanje proti nevarnosti požara zlasti s tem, da zavarovalnice odslej jamčijo tudi za škode, ki nastanejo, če se zlije voda iz vodovodnih, kanalizacijskih cevi in podobnih naprav. To se pravi, da zavarovalec dobi povrnjeno škodo v primeru, če mu počijo vodovodne cevi ali pa cevi naprav za gretje (centralna kurjava).

2. Pravilnik za zavarovanje proti nevarnosti vlomске tatvine in ropa na novo določa, da je zavarovalnica dolžna povrniti škodo tudi zaradi vlomске tatvine, če jo je zagrešila hišna pomočnica, kar doslej ni bilo mogoče.

3. Pravilnik o zavarovanju stekla proti razbitju vključuje vse nevarnosti, ki lahko poškodujejo ali uničijo steklo, razen pri nameščanju in če bi škoda nastala zaradi prask ali razdejanj. Zavarovalnica je dolžna plačati tudi stroške za najnujnejšo zasteklitev v času, ko trajajo dela za dokončno zasteklitev.

4. Pravilnik za zavarovanje stanovanjskih premičnin razširja jamstvo tudi na stvari, ki jih je zavarovalec vzel v najem. Odslej so zavarovana tudi stenska ogledala in stekla na vitrinah. Prav tako zavarovalnica jamči za dragocenosti, ki niso varno spravljene, in to v znesku do 50.000 dinarjev. Razširjeno je tudi jamstvo za

zavarovanje televizorjev. Odslej ni stabilizator več pogoj za zavarovanje. Vendar pa se odslej odbija od škode na električnih aparatih, televizorjih in radijskih sprejemnikih znesek 3000 din.

5

5. Po pravilniku za zavarovanje strojev proti lomu je odslej mogoče zavarovati tudi centralno kurjavo v stanovanjski hiši.

6. Pravilnik za zavarovanje živine vključuje novo nevarnost, in sicer slepoto živine, ki je nastala med zavarovanjem.

Pravilnik za zavarovanje posevkov in plodov pa določa, da je zavarovalnica dolžna plačati tudi škode, ki bi nastale zaradi viharja s točo ali brez nje in dežjem.

Kakšne so novosti v zvezi z novimi ceniki za premoženjska zavarovanja?

1. Uvaja se že dolgo pričakovan sistem bonifikacij in doplačil. To pomeni, da bo zavarovanec, ki dalj časa ne bo imel škode, dobil pri zavarovanju popust oziroma, da bo zavarovanec, ki bo presegel poprečne škod, moral doplačati premijo. Žal o tem še niso izdani nadrobnejši predpisi. Upamo, da bo to vprašanje urejeno še letos.

2. Višina zavarovalne premije se ne določa več od gospodarske moči občine, v kateri je zavarovani predmet, marveč od tako imenovanega razreda zaščitnih ukrepov. Ti razredi pa so trije:

— v prvi razred spadajo tista mesta, ki imajo poklicno gasilsko enoto z vsemi pripomočki, ki so potrebni, da se požar kar najhitreje pogasi;

— v drugi razred spadajo tisti kraji, kjer obstoji gasilska enota, ki je sposobna takoj nastopiti, in kjer je dovolj vode za gašenje;

— v tretji razred pa spadajo vsi ostali kraji.

V čim višji razred je kakšen kraj uvrščen, tem cenejša je premija za zavarovanje.

V naši občini nimamo nobene kraja, ki bi imel pogoje za v prvi razred, v drugi razred pa spadajo Domžale, Mengeš, Blagovica, Dob, Homec, Jarše, Količevo, Krašnja, Loka pri Mengšu, Lukovica, Moravče, Radomlje in Trzin.

3. Pri delnih viharjih škodah se uvaja odbitek 5.000 din.

4. Pri zavarovanjih stanovanjskih premični (dosedanji cenik 12) se višina premije določa po velikosti stanovanja, torej po številu prostorov, ne pa kot doslej po vrednosti premičnin.

6

Kakšne spremembe prinaša cenik za zavarovanje avtomobilov?

1. Jamstvo zavarovalnice se razširja na:

— škode zaradi potresa

— škode, ki nastajajo pri danjanju pomoči osebam, ki so bile poškodovane v prometni ali drugi nezgodi.

2. Amortizacija pri delnih škodah (staro za novo) je odslej vključena v zavarovanje brez posebnega doplačila.

3. Pri škodah na motornih kolesih se odbije 5.000 dinarjev, pri avtomobilih pa 10.000 dinarjev.

4. Če želi kdo, da se mu ta znesek ne obračuna, lahko doplača 20% premije.

5. Odpravljen je popust za voznike, ki sami vozijo.

6. Povečuje se vsota za zavarovanje avto odgovornosti, in sicer na trikratno vsoto (1.500.000).

7. Višina zneska, ki se odbija pri škodah, je povečana na 10.000 din.

7

Uveden je nov pravilnik za zavarovanje športnih, umetniških in drugih prireditiv proti atmosferskim padavinam.

Zavarovanje te vrste so zavarovalnice izvajale že doslej, vendar je bilo to zavarovanje samo poskusno. Te vrste zavarovanja krije prirediteljem škodo, ki bi nastala zaradi dežja, snega ali toče. Zavaruje se lahko bruto dohodek, ki se pričakuje od prireditve, ali pa stroški v zvezi s prireditvijo. Prireditelj mora biti v zavarovanje pripravljena vsaj deset dni pred datumom prireditve. Dogovori pa se lahko za določene ure, dneve, tedne ali mesece.

8

Kakšne so najvažnejše spremembe v zvezi z nezgodnimi zavarovanji?

1. Veljavnost nezgodnega zavarovanja se po novem pravilniku razširja na ves svet, medtem ko je stari pravilnik določal območje Evrope in Sredozemskega morja.

2. Jamstvo se razširja na nekatere primere, ki so bili doslej izključeni npr. nezgode zaradi potresa, hudega kršenja prometnih predpisov, zaradi nenaklepnega kaznivega dejanja, nezgode pri raznih športih, ki so bile doslej izključene (kolesarstvo, konjske dirke, smučarski skoki in poleti, planinstvo in smučanje v višinah nad 5.000 m, plezanje v gorah, težka atletika, sankanje na bobu).

Vključene pa so tudi nezgode, ki nastanejo zaradi kapi, krča, omedlevice ali omračitve uma.

3. Za nenormalni rizik (ko je treba doplačati premijo), se odslej šteje samo tisti zavarovanec, ki je invalid nad 50%.

4. Rok za prijavo nezgode se podaljšuje od 30 na 60 dni.

5. Pri kolektivnih zavarovanjih se uvajajo še naslednje nove ugodnosti:

— brez kakšnegakoli doplačila se v kolektivno nezgodno zavarovanje vključujejo tudi nenormalni riziki,

— v zavarovanje se vključujejo tudi delavci pod 16 leti starosti in nad 70 let, vendar s pogojem, da se omejuje odškodnina za smrt na 400.000 din oziroma pri zavarovancih nad 70 let se zmanjša za 50%.

— za delovne organizacije, ki plačujejo zavarovanje z virmanom, velja, da je zavarovanje v veljavi, četudi premija ni v trenutku nezgode plačana.

9

Končno, kakšne so novosti v življenjskem zavarovanju?

Novi pravilnik prinaša naslednje novosti:

1. Razširja starostno mejo zavarovanja. Po novem se lahko zavarujejo osebe od 16 do 65 let starosti.

2. Izenačen je začetek zavarovanja in jamstva. Ta se začne sedaj ob 0,00 uri tistega dne, ki je v polici naveden kot začetek zavarovanja in ne šele ob 24. uri.

3. Razširja se jamstvo za smrt v prvih šestih mesecih za zavarovanje brez zdravniškega pregleda. Če zavarovanec umre namreč v roku 6 mesecev, plača zavarovalnica načelno samo polovico dogovorjene vsote za smrt.

Če pa v tem času umre zaradi nosečnosti ali nekaterih akutnih bolezni, pa je zavarovalnica dolžna plačati celo zavarovalno vsoto.

4. Nova je določba, da zavarovalnica izplača celo odškodnino, če zavarovanec umre pri poskusu kaznivega dejanja, zaradi katerega ni določena kazen strogega zapora.

5. Zavarovancu je omogočeno, da zahteva odkup zavarovanja in da zahteva obnovo zavarovanja v roku treh mesecev potem, ko je zavarovanje prenehalo.

6. Zavarovanec lahko zahteva po treh letih odkup zavarovanja.

7. Zavarovancu je omogočeno, da po treh letih zavarovanja zahteva akontacijo na zavarovalno vsoto pri zavarovanjih na doživetje.

Dedek Mraz nas je obiskal

Invalidsko podjetje Zlato polje, združeno z obrati Dole in Krašče je proslavljalo dne 30. 12. 1964 zaključek leta in je ob tej priliki dedek Mraz pozdravil vse navzoče ter obdaril otroke staršev, ki so zaposleni v podjetju.

Naše podjetje je še mlado, saj se je ustanovilo v letu 1963 in je štel v začetku samo tri člane. Da pa je podjetje koristno, se vidi iz tega, da šteje danes že 28 ljudi. V obratu Dole je že kar 30 ljudi, obrat Homec pa ima zaposlenih 45 ljudi in izdelujejo vse vrste tapetniških izdelkov.

Podjetje v Krašcah izdeluje usnjarsko galanterijo, za katero ima odjemalce širom Slovenije, podjetje v Dolah pa izdeluje mizarska dela in prav tako lepo uspeva. Podjetje vrši koristno socialno delo, ker zaposluje invalide iz NOV in jih tako vključuje v družbeno skupnost, kar je v korist nim in družbi. Kolektiv upa, da bo v letu 1965 še bolj razširil in poglobil svoje udejstvovanje v zadovoljstvo odjemalcev in korist podjetja. Upa tudi, da bo v bodoče užival naklonjenost merodajnih faktorjev, kakor je to bilo doslej.

Moravško področje

PREBIVALSTVO PODROČJA

a) Gostota naseljenosti

Moravško področje je redkeje naseljeno. Na tem področju biva po štetju 31. 3. 1963. leta 5859 prebivalcev. Koefficient gostote prebivalstva ugotovimo, če preračunamo, koliko prebivalcev poprečno prebiva na kvadratnem kilometru površine. Ker meri področje 64,5 km² in ima 5859 prebivalcev, znaša poprečna gostota na km² (kvadratni kilometer) 61 prebivalcev. Da dobimo boljše primerjavo, si izračunajmo še nekatere druge gostote prebivalstva. V občini Domžale pride poprečno 117 prebivalcev na km², v Sloveniji leta 1961 78,6 prebivalcev na km² in v Jugoslaviji 72,5 prebivalcev na km². Iz zgornje primerjave je jasno razvidno, da moravško področje zaostaja po gostoti naseljenosti za slovenskim in jugoslovanskim poprečjem gostote naseljenosti in dalje, da je gostota na moravškem skoro za dvakrat nižja od poprečne občinske gostote.

Kaj pa naj nam pomeni izračun gostote? Poskusimo si odgovoriti na naslednje vprašanje. Kje se ljudje najraje naseljujejo? Tam, kjer so možnosti za življenje najugodnejše. Torej na tistih področjih, kjer pod najugodnejšimi pogoji najdejo zaposlitev, dalje tam, kjer je dobra zemlja za kmetijsko proizvodnjo in ne nazadnje tam, kjer jim bližina trga omogoča vsestransko eksistenco (možnost življenja — obstoj). Če s tega vidika analiziramo moravško področje, potem že poprečna gostota prebivalstva nakazuje odgovor, da življenjski pogoji na moravškem niso najugodnejši. Ta namig pa nam bodo kasneje potrdile še druge raziskave.

Oglejmo si še področje s stališča gostote po katastrskih občinah.

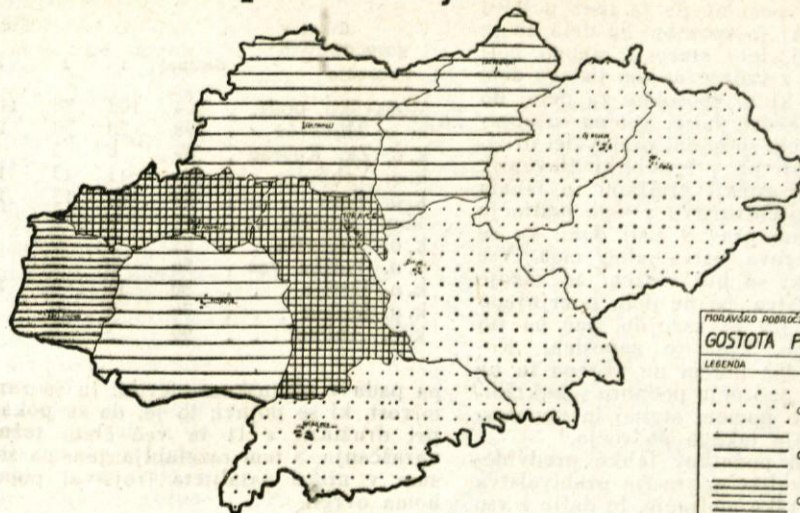
Vzhodni del področja ne dosega niti 50 preb./km². V ta najslabše naseljeni del spadajo katastrske občine: Zgornje Koseze, Peče, Drtija in Velika vas. Od 50 do 60 prebivalcev na km² živi v katastrskih občinah Valentin, Mohor, Vrhpolje. Od 60—70 prebivalcev na km² živi v katastrski občini Trojica. In le katastrski občini Andrej in Moravče dosežeta gostoto do 130 prebivalcev na km².

Zaključna ugotovitev gostote naseljenosti znotraj področja je: da je 3/4 področja podpoprečno naseljenega, dočim 1/4 področja kaže zadovoljivo naseljenost ki celo presega poprečno občinsko naseljenost.

RAZVOJ PREBIVALSTVA

Starostne grupe

Ko zasledujemo popise in štetje prebivalstva na tem področju od leta 1948 do 1963, ugotavljamo zelo nizek prirast prebivalstva. V opazovanih 13 letih se je prebivalstvo področja dejansko povečalo

le za 103 prebivalce. V zadnjih treh letih pa je moravško področje pridobilo le nadaljnjih 9 prebivalcev.

V nadaljnji študij bomo dokazali, da nizek prirast ni posledica nizke natalitete (rojstev) niti visoke mortalitete (smrti),

pač pa je posledica migracije (odseljavanja) (glej tabelo 1).

Iz prednje tabele, še bolj pa iz grafikonu vidimo, da je na moravškem področju visok delež otrok in starejših ljudi. Delež teh se dvigne nad občinski in re-

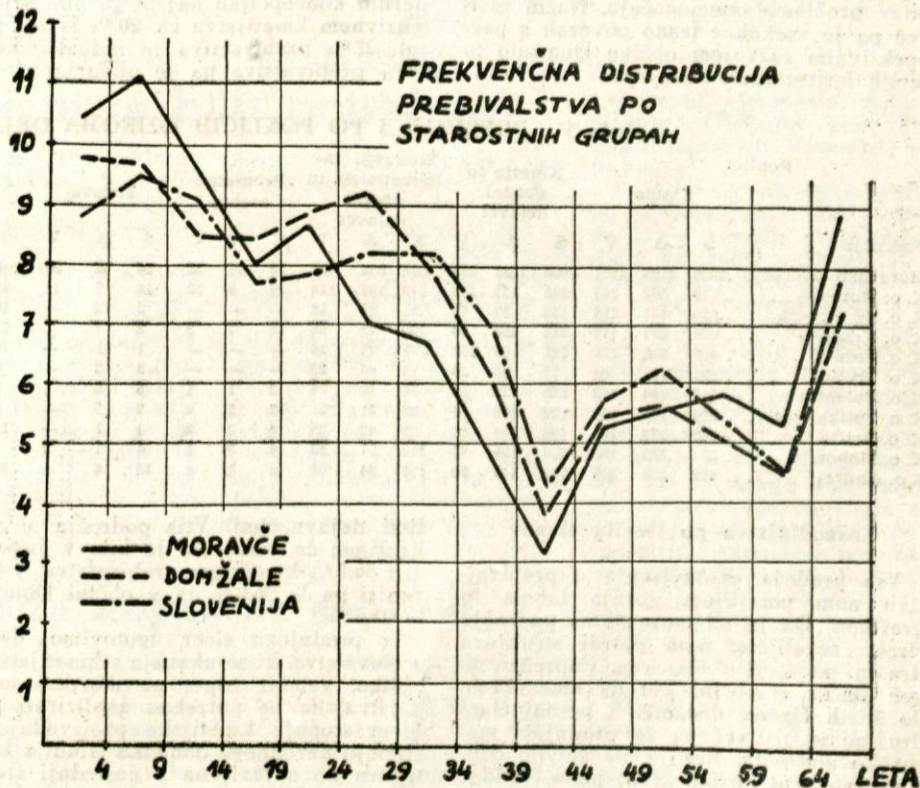

Tabela 1

	STEVILNO PREBIVALSTVA																			
	Skupno			0—4 let			5—9 let			10—14 let			15—19 let			20—24 let			25—29 let	
	S	M	Z	S	M	Z	S	M	Z	S	M	Z	S	M	Z	S	M	Z	S	M
Moravško podr.	3850	1874	1976	404	195	209	427	228	199	370	204	166	309	172	137	350	185	145	271	142
k. o. Moravče .	710	336	374	89	48	41	90	45	45	70	37	33	52	29	23	48	23	25	53	23
k. o. Zg. Koseze	239	114	125	15	7	8	23	15	8	29	10	19	30	11	19	26	16	10	17	11
k. o. Vrhpolje .	454	228	226	42	19	23	42	18	24	36	24	12	34	18	16	40	26	14	39	23
k. o. Peče . . .	416	187	229	34	17	17	41	19	22	46	22	24	26	13	15	24	12	12	14	5
k. o. Trojica .	201	103	98	16	7	9	19	10	9	19	15	4	23	14	9	27	18	9	10	5
k. o. Valentin .	319	152	167	28	10	18	31	11	20	26	16	10	27	16	11	36	18	18	27	16
k. o. Velika vas	314	164	150	36	13	23	40	26	14	37	20	17	33	19	14	22	13	9	23	15
k. o. Drtija . .	338	162	176	41	19	22	42	22	20	27	16	11	19	13	6	28	12	16	26	14
k. o. Mohor . .	357	189	168	48	28	20	43	31	12	34	22	12	25	17	8	32	18	14	22	10
k. o. Andrej . .	502	239	263	55	27	28	56	31	25	46	22	24	40	22	18	47	29	18	40	20

publiški delež. Kaj pa to pomeni za to področje? To pomeni, da je tista peščica prebivalcev, ki so sposobni za delo, to je od 15. do 55. leta starosti mnogo bolj obremenjena z vzdrževanjem tistega dela prebivalstva, ki ni sposobno za delo: do 15 let in od 55 let dalje, kot pa so obremenjeni za delo sposobni prebivalci drugje v občini ali pa v republiki Sloveniji. In dalje nam gornji grafikon in tabela povesta, da prebivalstvo s tega področja odteka drugam prav v tisti dobi, ko se pričinja njegova ustvarjalna moč. Vse stroške pa, ki so bili vloženi za vzgojo tega prebivalstva, pa ne dobi povrnjeno področje, ki jih je vzgojilo, pač pa jih dobi področje, kjer so zaposleni. Kolikor pa družba potem ne ukrepa in ne nudi takemu področju podpore v kakršnikoli obliki, to pomeni stalno in nenehno osiromaševanje takega področja.

Iz prednjih podatkov lahko predvidevamo tak rezultat migracije prebivalstva tudi za moravško področje. In dalje z vso sigurnostjo lahko trdimo, da je moravško področje producent delovne sile, ki ustvarja narodni dohodek na drugih področjih. Razrešitev in način rešitve tega problema pa vsekakor zahteva nadaljnje detajlne študije predvsem s stališča perspektivnega razvoja področja. Pojavlja se torej zahteva opredelitve ali gospodarsko razvijati samo področje, ali pa umetno dvigati standard področja, kajti prebivalstveni premiki mu samostojno rešitev problema onemogočajo. Način rešitve pa je vsekakor tesno povezan s perspektivnim razvojem občine Domžale in širših teritorialnih skupnosti.

Tabela 2

GOSPODINJSTVA PO ŠTEVILU ČLANOV

Člani v gospodinjstvih Področje	Skupaj	Število članov v gospodinjstvih										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 in več
Moravško podr.	874	108	98	110	157	128	114	77	45	16	8	15
k. o. Moravče	198	50	30	18	38	22	21	9	6	—	2	2
k. o. Zg. Koseze	49	6	3	9	7	4	8	4	5	1	—	2
k. o. Vrhpolje	106	11	15	15	11	12	17	6	8	—	1	1
k. o. Peče	98	11	13	19	4	9	4	6	2	2	—	2
k. o. Trojica	47	6	8	6	4	9	4	6	2	2	—	2
k. o. Valentin	62	5	6	9	8	9	7	6	6	3	1	2
k. o. Velika vas	56	2	3	6	12	7	8	5	5	3	2	3
k. o. Drtija	80	11	6	12	17	13	9	8	3	—	—	1
k. o. Mohor	76	3	9	7	18	15	9	11	1	1	2	—
k. o. Andrej	99	3	5	9	23	24	16	11	4	2	—	2

pa pada v občinskem merilu. In še zanimivost, ki se pojavi, to je, da se pokaže pri družinah z 11 in več člani težnja naraščanja. S tem razglabljanjem pa smo sum v nizko nataliteto (rojstva) popolnoma ovrgli.

Prebivalstvo po kvalifikaciji in izobrazbi

Prednja tabela nam kaže, da je 92,2% moravškega prebivalstva, ki je izobraženo na ravni osemletke ali pa se še izobražuje v osemletki. Le bori 7,8% prebivalstva pa je strokovnega, kar pomeni, da je v večji ali manjši meri le 7,8% prebivalstva strokovno sposobnega, da se vključi v sodobni način kmetijske ali industrijske proizvodnje. Vzrok za tako stanje moramo vsekakor poiskati v tem, da je majhno število prebivalstva, ki je sposobno skrbeti za ustvarjanje narodnega dohodka, preobremenjeno z vzdrževanje relativno velikega števila otrok do 15. leta starosti in starejših ljudi, ki so nesposobni za delo.

Dalje nam kaže ugotovitev tudi to, da je bilo na področjih in v podjetjih, ki

Prebivalstvo področja po dejavnosti

V gornji tabeli je prikazano prebivalstvo po dejavnosti, in sicer koliko je zaposlenih (aktivnih) in koliko jih morajo vzdrževati (vzdrževani). Že bežen pogled na tabelo nam pove, da je preko 55% vsega prebivalstva kmečkega (po modernih koncepcijah naj bi ga bilo pri intenzivnem kmetijstvu ca. 20% — op. pisca). 27% prebivalstva je industrijskega, 20% prebivalstva pa se ukvarja z osta-

Tabela 3 PREBIVALCI PO POKLICIH OZIROMA DEJAVNOSTIH

Področje	Poklici			Kmetje in gozdni delavci			Rudarji, industrijski in obrtni delavci			Prometno osebje			Trgovci			Uslužni delavci			Ostali			Osebe z lastnimi dohodki			Nerazvrščeno		
	S	A	V	S	A	V	S	A	V	S	A	V	S	A	V	S	A	V	S	A	V	S	A	V	S	A	V
Moravško področje	3348	2197	1651	2065	1186	879	1024	558	456	58	26	32	64	42	22	144	72	72	180	85	95	283	210	73	20	4	16
K. o. Moravče	710	367	343	241	132	109	219	105	114	18	6	12	18	7	11	36	18	18	92	46	46	81	53	28	5	—	5
K. o. Zg. Koseze	239	131	108	156	82	74	51	23	18	—	—	—	2	2	—	10	2	8	—	—	—	16	11	5	4	1	3
K. o. Vrhpolje	454	277	177	236	150	86	129	73	56	15	7	8	8	7	1	22	9	13	18	7	11	24	23	1	2	1	1
K. o. Peče	416	240	176	291	166	152	71	35	36	—	—	—	1	1	—	10	6	4	4	2	2	36	28	8	3	2	1
K. o. Trojica	201	135	66	77	53	24	74	45	29	—	—	—	3	3	—	6	5	1	11	6	5	9	9	—	1	—	1
K. o. Valentin	317	194	123	220	129	91	66	42	24	2	1	1	6	5	1	7	4	3	—	—	—	16	13	3	—	—	—
K. o. Velika vas	314	184	130	199	109	90	62	41	21	6	2	4	7	7	—	7	6	1	14	6	8	19	13	6	—	—	—
K. o. Drtija	338	178	160	194	101	93	79	43	36	5	3	2	1	1	—	14	5	9	20	8	12	25	17	8	—	—	—
K. o. Mohor	357	195	162	206	109	97	110	57	53	4	3	1	4	1	3	8	6	2	4	3	1	18	16	2	3	—	3
K. o. Andrej	502	296	206	235	145	90	163	94	69	8	4	4	14	8	6	24	11	13	17	7	10	39	27	12	2	—	2

Gospodinjstva po številu članov

Vsa prednja ugotavljanja o prebivalstvu nam potrjujejo gornja tabela in grafikon. Da je na moravškem področju visoka nataliteta, nam potrjuje struktura družin po številu članstva. Poprečno je več družin v občini kot na moravškem do štirih članov družine. S petimi člani družine in pa več pa že prednjači moravško področje. Res je, da število družin z več kot štirimi člani pada, vendar na moravškem pada veliko počasneje kot

limi dejavnostmi. Vtis področja si zaokrožimo, če vemo, da je bilo v Jugoslaviji 56,7% kmečkega prebivalstva, v Sloveniji pa le 36,9% in v občini Domžale le 23,6%.

Iz prednjega sicer ugotovimo, da je prebivalstva, ki se ukvarja s kmetijstvom, veliko, vendar zopet ne moremo mimo dejstva, da bo potrebno analizirati problem stopnje kmetijske proizvodnje in stopnjo narodnega dohodka (študija kmetijstva bo objavljena v naslednji številki).

S = skupaj, vsi
A = aktivni
V = vzdrževani
K. o. = katastrske občine

črpajo »brez žrtev« delovno silo, ki ustvarja, premalo socialistične etike in humanizma. Ugotovitev nam kaže na to, da smo pripravljene črpati ceneno delovno silo iz tega področja, nismo pa pripravljene, da bi nudili prebivalcem tega področja pomoči pri izobraževanju.

PO STAROSTNIH GRUPAH

Z	30—34 let			35—39 let			40—44 let			45—49 let			50—54 let			55—59 let			60—64 let			65 in več		
	S	M	Z	S	M	Z	S	M	Z	S	M	Z	S	M	Z	S	M	Z	S	M	Z	S	M	Z
129	256	124	132	190	70	120	121	36	85	201	100	101	209	102	107	221	91	130	202	99	103	339	126	213
30	44	23	21	42	15	27	25	7	18	39	19	20	37	20	17	28	14	14	25	12	13	68	21	47
6	9	6	3	6	3	3	7	1	6	13	7	6	18	7	11	17	7	10	8	4	4	21	9	12
16	27	15	12	25	10	15	13	4	9	21	10	11	32	18	14	33	15	18	31	16	15	39	12	27
9	31	12	19	29	9	20	12	4	8	25	14	11	25	13	12	32	16	16	31	14	17	46	17	29
5	12	4	8	6	—	6	2	1	1	17	9	8	10	6	4	15	6	9	14	6	8	11	2	9
11	17	10	7	22	9	13	8	2	6	11	4	7	19	10	9	21	6	15	19	12	7	27	12	15
8	16	10	6	14	5	9	9	3	6	14	7	7	12	7	5	13	5	8	23	10	13	22	11	11
12	32	15	19	13	5	8	11	2	9	12	7	5	16	6	10	24	10	14	13	8	5	34	15	19
12	25	12	13	11	4	7	15	4	11	25	13	12	20	8	12	15	6	9	17	7	10	25	9	16
20	43	19	24	22	10	12	19	8	11	24	10	14	20	7	13	23	6	17	21	10	11	46	18	28

Legenda: S = skupaj
M = moški
Z = ženske
k. o. = kat. občina

Zakaj nismo izpolnili obljub?

Vsako leto pišemo o tem, kako bomo organizirali in pripravili Novoletno praznovanje za naše najmlajše. Toda na žalost moramo ugotoviti, da je bilo letošnje praznovanje slabše od prejšnjih, ne samo po organizaciji, ki jo je imela v celoti le Zveza prijateljev mladine, temveč tudi posredovanje tistih, ki so že lansko leto obljubili, da bodo pomagali enako kot vsa leta nazaj. Vsi ti pa so tik pred začetkom prireditev popolnoma odpovedali. Nismo zahtevali kompletnega sodelovanja z ekipami, temveč samo razumevanje, da je pred nami organizacija prireditev, ki predstavlja za vse naše otroke edinstveni dogodek v letu, tj. novoletno praznovanje in obisk dedka Mraza, posebno tudi po tistih krajih, kjer otroci nimajo vsega tistega, kar imajo njihovi vrstniki po večjih centrih.

Ali ni težko priti v šolski kolektiv med pionirje prazen in jim reči: Dragi pionirji, letošnji obisk pa vam daje samo obljubo, katero si razdelite in jo pridno uporabljajte pri šolskem pouku, pri tehnični ali drugačni vzgoji. Menim, da so

nekateri gospodarske organizacije pozabile, da je njihov prispevek za novoletno jelko tudi prispevek za tiste pionirje, katerih starši so med NOV mnogo pogrešali.

Program, ki ga je pripravila Zveza prijateljev mladine in SZDL občine Domžale, ni predvideval, da bodo delovni kolektivi šli na tako pot in obdarovali le otroke tistih delavcev, ki so zaposleni v njihovem podjetju. Niso pomislili, da je neke v moravški dolini in v Crnem grabnu tudi mnogo otrok, ki pa nimajo očkov in mamic v podjetjih in ustanovah in da bi tudi ti želeli isto, kar so imeli otroci staršev, zaposlenih v finančno dobro stoječih gospodarskih organizacijah.

Vprašujemo se, ali je res, kadar gre za naše otroke, da vse preradi pozabljamo, da je naša dolžnost skrbeti tudi zanje in da v odnosu do njih ne smemo delati razlik?

Tistim organizacijam, ki pa so le razumele širši pomen obdarovanja otrok ob Novem letu, pa najsi bo to individualno ali kolektivno, pa za to razumevanje vse priznanje in zahvala.

Letos pa enkrat darila za odrasle

Delavska univerza

Posebna šola v občini je bila potrebna

Na iniciativo skupščine občine Domžale je bila v tem letu tudi v naši občini ustanovljena Posebna šola s sedežem na Homcu. Ze pred leti je bila ustanovljena na II. osnovni šoli v Domžalah tako imenovana »Pomožna šola« za tiste otroke, ki so težje dojemali učno snov na normalni šoli. Prizadežim staršem ni bilo ravno prijetno poslušati pripomb, če je njihov otrok hodil v pomožno šolo. Pa tudi otroci so pri vsem tem dobivali čut manjvrednosti, kar je negativno vplivalo na njih nadaljnji duševni in telesni razvoj. Da bi vsemu temu bilo kraj, so na predlog naših socialnih delavcev sklenili tudi v naši domžalski skupščini storiti vse, da bi vsi ti prizadeti otroci dobili svojo šolo, kjer bi se počutili boljše in bili deležni večje pažnje in kjer bi dosegli boljše vzgojne in učne uspehe. V ta namen so določili poslopje bivše osnovne šole na Homcu. Treba pa je bilo to poslopje še prej preurediti. Brez oklevanja je občina našla kredit in adaptacijska dela za obnovo poslopja so se začela. Treba je bilo zmanjšati dosežanje učilnice tako, da sta iz ene učilnice nastali dve, treba je bilo urediti nova stranišča na vodno izplakovanje, nabaviti nove peči in na novo urediti električno razsvetlavo, prepleskati učilnice in hodnike, okna in vrata. Ker je bila stara šolska oprema večinoma neuporabna, je bilo treba poskrbeti za novo opremo. Dela se še nadaljujejo in so za enkrat končana le v prvem nadstropju,

kjer so že gotove štiri učilnice in upravni prostori. Ko bodo opravljena dela tudi v pritličju, bo Zavod razpolagal z osmimi učilnicami, zbornico in posvetovalnico za starše. Ker so začasno v poslopju še druge stranke, ki pa se bodo morale izseliti, bo zavod razpolagal za svoje potrebe še z ostalimi prostori, saj bo nujno rabil delavnice, šolsko kuhinjo in pionirsko sobo. Vzgojni zavod je začel s poukom 21. septembra in začasno obiskujejo pouk le tisti učenci, ki so še pokretni. Vseh na šoli je sedaj 30. Na šoli po-

učujejo 4 defektologinje v petih razredih. Pouk se vrši le v eni izmenici. Za bodoče se pripravljajo v sporazumu s Sekretariatom za šolstvo SRS in v sporazumu s skupščino občine Domžale izgradnja internata na Homcu. Šele tedaj bo naš zavod prišel do pravega razvoja in bo lahko razširil svojo dejavnost tudi na sosedne občine, zlasti Kamnik. Slovesna otvoritev zavoda, ki sicer že dela, je bila 8. novembra ob priliki praznovanja stoletnice šolstva v naši občini in v počastitev rojstnega dne naše republike.

Kulturna temperatura pod ničlo

Pred dnevi so se zbrali kulturni delavci naše občine na razširjenem plenumu občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Domžale, kjer so po poročilih o dosedanjem delu sveta in komisij razpravljali največ o problemih materialne baze za delo na kulturnem področju v naši občini, o knjižničarstvu in kadrovskih problemih.

V naši občini je sedaj 22 društev in samostojnih skupin, ki delajo povečini v zelo težkih materialnih pogojih. Zaradi pomanjkanja vsakršnih večjih sredstev, neurejenega položaja kulturnih in bivših zadrudnih domov in drugih težav, s katerimi se srečujejo pri svojem delu, nismo dosegli nobenega večjega napredka na kulturno-prosvetnem področju. Število prireditev je lani celo nižje kot

leta 1961. Edino na glasbenem področju je opaziti neprekinjeno in vedno bolj široko dejavnost, saj trenutno zelo dobro delajo Zavod za glasbeno izobraževanje, glasbena komisija pri občinskem svetu in več pevskih zborov ter dve godbi.

Na dramskem področju so društva iz naše občine in od drugod predstavila našim gledalcem v lanski sezoni 21 dramskih del, vendar večinoma na nizki kvalitetni ravni — z izjemo gostovanj Mestnega gledališča ljubljanskega v Mengšu. Ob tem so opozorili na pereče vprašanje kvalitativnih kadrov, ki bi vodili in usmerjali delo v društvih in na terenu sploh. Mislili so, da bo slejkoprej potrebnih nekaj profesionalnih kadrov za tako delo. Zato pa bo treba v bodoče posvetiti več pozornosti vzgoji

kadrov in njihovemu štipendiranju. Občinska skupščina mora zagotoviti štipendije za te kadre.

Predstavniki občinske matične knjižnice tov. Vresk je poudaril, da s samim preimenovanjem knjižnice v Domžalah v matično knjižnico še zdaleč niso rešeni problemi knjižničarstva v naši občini. Te knjižnici primanjkuje sredstev za lastno dejavnost in napredek, kaj šele za pomoč drugim knjižnicam v občini. V razpravi so omenili tudi, da je v občini še vedno precej »divjih« knjižnic, ki ali delajo samostojno, kakor pač vedo in znajo ali pa so propadle in leži na tisoče knjig neuporabljenih. Zato je potrebno urediti dokončni položaj in delo vseh knjižnic in jim zagotoviti vsaj minimalna sredstva za nabavo novih knjig in za ustrezen knjižničarski kader.

Menili so tudi, da mora program razvoja kulturno-prosvetne dejavnosti dobiti enakovredno mesto v perspektivnem načrtu razvoja družbenih služb v naši občini.

Sklenili so, da bodo osnovali študijsko grupo, ki bo na podlagi že znanih in na novo ugotovljenih podatkov napravila analizo stanja v kulturno-prosvetni dejavnosti v naši občini, ki jo bodo predložili v obravnavo občinski skupščini in njenim organom.

Občani!

Naročite Občinski poročevalca na dom.

Letna naročnina 200 din.

Za premik v smeri samoupravljanja

Občinska skupščina naj vedno hitreje postaja organ samoupravljanja in vedno manj organ oblasti, so poudarili na skupnem plenumu ObO SZDL, Občinskega sindikalnega sveta, ObK ZMS in nekaterih predsednikov KO SZDL in IO sindikalnih podružnic, ki je bil 12. januarja v Domžalah. Obravnavali so priprave na spomladanske volitve v občinsko republiko skupščino in v zvezi s tem politično oceno dela občinske skupščine v preteklih dveh letih, nekatere aktualne probleme v našem gospodarstvu, informacije o perspektivnem razvoju šolstva v letih od 1964 do 1970, na koncu pa so evidentirali predloge za kandidature za poslance v republiko skupščino.

Politična ocena dela občinske skupščine poudarja, da je bilo sicer delo dokaj uspešno, vendar skupščina še vedno preveč nastopa kot organ oblasti, premalo pa kot organ samoupravljanja. Kritično je treba ugotoviti tudi, da so razna priporočila in drugi neoblastni akti naleteli na kaj šibek odmev v delovnih organizacijah naše občine. Zato bo v bodoče potrebno, da bodo organi samoupravljanja v delovnih organizacijah bolj upoštevali razna priporočila, resolucije itd. V bodoče bo potrebno tudi, da bodo pred sprejemanjem raznih sklepov več razpravljali na svetih občinske skupščine, pa tudi občani sami. Ocena prav tako poudarja, da je sicer skupščina obravnavala probleme družbenih služb (šolstva, otroškega varstva itd.), vendar je bilo gradivo preslabo pripravljeno, včasih prav nevalidno. Potrebno bo ustanoviti dobro plansko-analitsko službo.

Okrepiti bo treba vsebino zborov volivcev, ker se je pokazalo, da prav zaradi vsebinske nepripravljenosti zbori volivcev v preteklem obdobju niso bili dobro obiskani.

Ko so razpravljali (čeprav premalo) o nekaterih aktualnih problemih v gospodarstvu, so menili, da se je z novimi gospodarskimi ukrepi okrepila materialna baza podjetij tudi v naši občini, da pa bo kljub temu treba takoj začeti korenito reševati naslednje glavne naloge:

1. Bolje je treba izkoristiti obstoječe zmogljivosti v naših gospodarskih organizacijah, predvsem v boljšo organizacijo dela, z investicijami v opremo, ne pa v zidove, z okrepitevijo poslovnega sodelovanja, večjo skrbjo za kadre, boljšim izkoriščanjem delovnega časa itd.

2. Dоследneje je treba povezati osebne dohodke z doseženimi uspehi vsakega posameznika, delovne enote in podjetja.

3. Odločneje je treba pospeševati dvig standarda delovnega človeka, predvsem s sodelovanjem delovnih organizacij in občinske skupščine.

K reševanju teh vprašanj bo treba pristopiti drugače kot k urejanju 42-urnega tednika, ko sta v naši občini samo dve podjetji dostavili občinski skupščini vse potrebne elaborate. To se pravi, da so v večini gospodarskih organizacij prešli (oziroma hočejo preiti) na 42-urni tednik nepripravljeni.

V razpravi so poudarili, da se bodo morala podjetja nujno orientirati na boljše izkoriščanje notranjih rezerv, ne pa, kot doslej predvsem na poviševanje cen svojih izdelkov. Tako stanje, ko so delavci v samoupravnih organih glasovali za povišanje cen proizvodov njihovega podjetja, na terenu pa kot potrošniki vsevprek kritizirali splošno zviševanje cen, seveda ne pelje nikamor, kvečjemu k vedno novemu zviševanju.

Obširneje o gradivu tega plenuma bomo poročali v naslednji številki našega lista.

je priskočila na pomoč občinska skupščina, ki je nakazala manjkajoča sredstva. Kdor ho-di danes tod mimo, čuje brne-nje elektromotorjev, ki lajša-jo trpljenje delovnih ljudi.

Obe akciji sta lepo uspeli, ker so vsi vaščani složno pri-

jeli za delo. Nekateri, ki se niso razumeli najbolje, so ravno ob tej akciji postali iskreni, dobri in neločljivi prijatelji. Delovna akcija, ki je nastala zaradi potreb in skupnih interesov vseh vaščanov, jih je zblížala in tako je tudi prav.

S Homca in Radomelj

Ko dan na dan hitimo eni v službo, drugi spet po svojih poslih, se nam med potjo kar sami od sebe odkrivajo razni problemi tako gospodarskega, pa spet političnega značaja, ki se tičejo ali posameznih vasi, ali pa celotne naše občine. Naj navedem zato nekaj takih problemov, o katerih naši državljani javno ali pa na skrivaj razpravljajo:

Tak problem so naše občinske ceste, ki zaradi vedno večjega prometa hitreje propadajo, kakor more za nje poskrbeti cestna uprava s svojimi cestarji. Tako nastajajo velikanske luknje, kjer je ogrožen promet ne samo za kolesarje, temveč tudi za avtomobiliste. Lahko si predstavljate, kakšno srečanje doži-vi npr. pešec, ko sreča ob de-ževnem vremenu divje drveč-ega avtomobilista na taki luknja-sti cesti. Vzemimo za primer samo cesto iz Radomelj do Rov, ki je zdaj za silo popravljena, ki pa bo kmalu spet polna jam, če vozniki ne bodo napeljali novega gramozja. Saj je ta cesta vedno polna motornih vozil in to zlasti ob nedeljah.

Drug tak problem je naše trgovsko omrežje. Z otvoritvijo novih samopostrežnih trgovin v Preserjah in na Količevem, ter že prej novo in lepo urejene trgovine v Radomljah so bili potrošniki okoliških vasi zelo zadovoljni. Niso pa zadovoljni potrošniki vasi Homec, Nožice in delno Šmarca, ki so le precej oddaljene od teh novih trgovin. Enako imajo daleč do trgovin potrošniki iz vasi Rova, Žiče, Zagorica, Dolenje in Kolvec. Zato bi bilo nujno misliti, da se tudi v te vasi, zlasti za rovski predel ustanovi vsaj

primerna poslovalnica kot podružnica ene teh centralnih trgovin. Potrošniki iz navedenih vasi imajo težave z nabavljanjem zlasti v zimskih mesecih. Na Homcu deluje sicer manjša trgovina, ki pa jo bo treba nujno povečati oziroma postaviti nov trgovski lokal, ki bo ustrezal potrebam prebivalstva ome-njene vasi. Morda bi se dal ta problem rešiti obenem s po-stavitvijo oziroma zgraditvijo internata pri novo ustanovljenem Vzgojnem zavodu — Posebni šoli na Homcu. Seveda bi morale pri tem dati svojo besedo vse množične organizacije teh vasi in zlasti zbori volivcev.

Tretji tak problem, ki ga moramo gledati in obravnavati že v občinskem merilu, pa je, kako bomo zajeli v Posebno šolo na Homcu vse tiste otroke, ki v normalnih šolah težko izde-lujejo in so potrebni posebne vzgoje in posebnega načina uče-nja, teh pa v naši občini ni malo. Danes zajema novo ustanovljena šola na Homcu le 30 takih otrok iz občine Domžale in 6 otrok iz občine Kamnik. Po predvidevanjih pa bi moral vzgojni zavod na Homcu zajeti do leta 1970 iz domžalske in kamniške občine več sto otrok, seveda če bo do takrat zgrajen na Homcu internat zanje. To pa se bo zgodilo le, če bo pri graditvi tega internata sodelovala tudi kamniška občina. Republiški sekretariat za šolstvo je pripravil za gradnjo prispevati 1/3 sredstev, ostalo pa bi morali prispevati obe občini. Mnogi naši delovni ljudje še ne vedo, da je na Homcu ustanovljena Posebna šola za duševno prizadete otroke, ki v

Gorjanci so zgradili cesto in napeljali trofazni tok

Peče in okolico zastopa v tekoči mandatni dobi v občinski skupščini Domžale marljiv in iznajdljiv odbornik ter odličen organizator tov. Franc Požaršek. Z njegovo iniciativo sta bili v pičlem poldrugem letu izvedeni dve veliki delovni akciji, ki se jih je udeležila večina obččanov Gore pri Pečah.

Sredi decembra je bila usposobljena nad 1 km dolga in 3 m široka cesta od Velike vode do Polan. Kolovozna pot je tu obstajala že prej, vendar je bila v tako slabem stanju, da skoraj ni bila prevozna, poleg tega pa zelo ozka. Graditelji so nakopali nad 250 m³ peska in kamenja in ga vgradili v cesto. Prispevali so tudi potreben les.

Vsa akcija je bila opravljena s prostovoljnim delom, le za prevoz materiala, ki ga je opravljal traktor, so porabili del sredstev, ki jih je imel na razpolago krajevni odbor.

Ze dalj časa so si vaščani Gore pri Pečah želeli, da bi imeli tudi trofazno električno napeljavo. Domenili so se o gradnji in složno prijeli za delo. Številne prostovoljne delovne ure, brezplačni odstop lesa in zajetna vsota samoprispevka, ki se je nabrala v skupni blagajni, je bila porok, da bo zamisel o trofaznem toku postala resničnost. Pričeli so z deli. Kmalu se je pokazalo, da bojo stroški večji od zmogljivosti vaščanov. V tem trenutku pa

Prijetna vasica Peče pri Moravčah

normalnih šolah ne bi mogli uspevati. Ta zavod pa dela že od 21. septembra dalje in sicer po zaslugi skupščine občine Domžale. Žal more šola danes sprejeti le otroke iz bližnjih krajev, od koder se vozijo z avtobusom, ali z vlakom, nekateri pa celo s kolesi, torej otro-

ke, ki so še pokretni in pridejo sami brez varstva. Dokler pa ne bo internata, ne moremo vključiti ca. 80 otrok samo iz naše občine, ki bi bili potrebni pouka v Posebni šoli. Za rešitev tega problema bi morali biti zainteresirani prav vsi v naši občini.

Dedek mraz se je spomnil upokoencev

Tovarna kovčkov in usnjenih izdelkov TOKO v Domžalah je za novo leto pogostila 36 svojih nekdanjih delavcev — upokoencev in jim izročila tudi novoletno nagrado, vsakemu v višini 10.000 din. Upokoenci se delavskemu svetu, upravnemu odboru in direktorju podjetja lepo zahvaljujejo, enako pa tudi sindikatu za pristrčno organizacijo tovariškega srečanja, katerega so se udeležili tudi vodilni predstavniki podjetja.

Upokoenci žele celotnemu kolektivu in vodstvu tovarne obilo delovnih uspehov v letu 1965.

Novi uspehi ihanskih smučarjev

Tradicionalno tekmovanje smučarjev — tekačev »Po stezah partizanske Jelovice« je prineslo ihanskim smučarjem dva nova pokala:

za tretje mesto v patrolnem teku članov na 15 km v postavi: Slovnik, Hribar, Kovič, in za odlično drugo mesto v patrolnem teku mladincev na 2 km v postavi: Slovnik ml., Kovič ml., Gregorin.

Zasedli so tudi četrto mesto v tekmovanju posameznikov

na 20 km v biatlonu (tek s puško), pa tudi v ekipnem tekmovanju v biatlonu na 20 km so bili četrti.

Tekmovalno smučanje ima v Ihanu že dolgo tradicijo. Vso zaslugo za to ima njihov Smučarski klub, ki bo letos praznoval že 30-letnico obstoja. Za praznovanje tega lepega jubileja ima pripravljen lep in kvaliteten program. Želimo, da bi jim bilo letos vreme naklonjeno.

Smučarji v Domžalah so se organizirali

Po večletnih pripravah oz. boljše rečeno željah, so se v nedeljo, 5. januarja na iniciativo Občinske zveze za telesno kulturo sestali smučarji in prijatelji smučanja na ustanovni občini zbor, ki je bil v sejni dvorani občinske skupščine.

Udeležba je bila nad vse pričakovanje številna in soglasno je bil sprejet sklep, da se takoj ustanovi Smučarsko društvo Domžale z namenom, da organizira domžalske smučarje in začne s prirejanjem smučarskih prireditev, kakor je to v Domžalah nekoč že bilo.

Ze na ustanovnem občnem zboru je bil sprejet program dela za tekočo zimsko sezono, ki obsega:

V PECAH SE JE POJAVILA SLINAVKA

Ob koncu decembra se je pojavila v Pečah pri posestniku Kosu slinavka. Nihče ne ve, kako je ta bolezen prišla v vas in prizadetemu kmetu okužila hlev, v katerem je v pičlih treh dneh obolelo sedmero goveje živine. Ta je bila pred tem sicer cepljena proti tej bolezni, cepivo pa žal še ni delovalo. Hitra

intervencija veterinarja in vaščanov je obilo pripomogla, da je bila okužba lokalizirana in se bolezen ni razširila na sosednje hleve. Hiša je bila dalj časa v karanteni, prizadeti kmet in vaščani pa so dosledno upoštevali navodila, ki jih je dal veterinar.

Zeleti bi bilo, da bi pristojni organi prizadetemu kmetu pomagali tako, da bi mu dali ustrezno nadomestilo za živino, ki jo je v tej nesreči izgubil, saj pomeni kmetu v tem hribovitem predelu poln hlev največje bogastvo.

organizacijo smučarskih tečajev v času zimskih šolskih počitnic v Domžalah, Radomljah, Brdu pri Lukovici in v Moravčah pod vodstvom domačih instruktorjev,

organizacijo nočnega slaloma na Gorjuši z Velikega vrha ob razsvetljavi z bakljami, dvojne meddruštvenih prireditev,

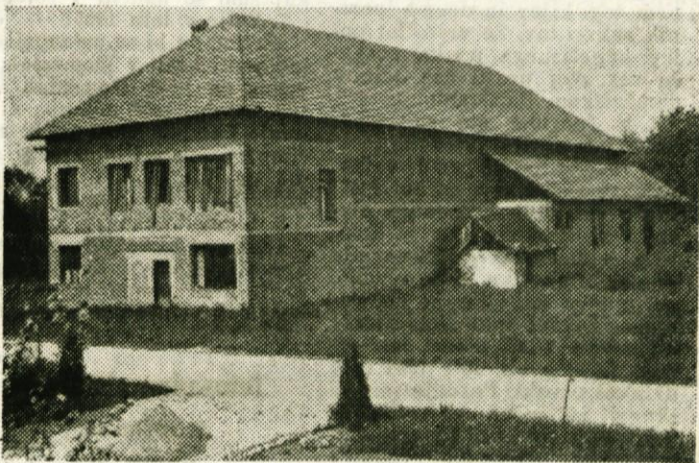
dva partizanska smučarska pohoda, in sicer po ihanskih hribih — Brezovica — Zeje — Oklo ter na področju Dobeno — Rašica,

Delo je dobro zastavljeno, želimo le, da bi pri sedanji dobri volji in prizadevnosti tudi ostalo.

Predsednik novega društva je ing. Anton Orehek, tajnik pa Janez Rozman.

Otroško varstvo in šolstvo sta tisti dve panogi naše družbene dejavnosti, katerim mora biti v letu 1965 posvečena največja skrb in odmerjena največja sredstva. Neurejeno otroško varstvo se odraža v nižji produktivnosti mater na delovnem mestu, povzroča vedno več vzgojnih problemov, reševanje le-teh pa zahteva več družbenih sredstev. Zato je gradnja varstvenih ustanov za predšolske in šolske otroke v naši občini, kjer je nad polovico zaposlenih žena, nujna in neodložljiva. Na sliki: »Garderoba« v domžalskem otroškem vrtcu

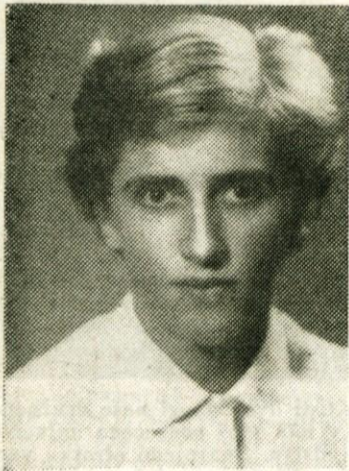

V tej številki našega lista na dveh mestih omenjamo novoustanovljeno Posebno šolo za manj nadarjene otroke na Homcu. Ta šola pa ne bo mogla polno zaživeti vse dotlej, dokler ne bo imela poleg sebe tudi internata. Zapuščeno in razpadajoče poslopje, nekoč namenjeno za Zadrudni dom, ki je v neposredni bližini šole, bi bilo v ta namen najprimernejše. Menda se bo z deli že letos začelo

Zimsko razpoložanje v Ribogojnici v Dragomlju. Tu vzgojijo letno štiri milijone ribic, odrasle, t. l. tri leta stare pa prodajajo v mnoge gostinske lokale naših turističnih središč. Cena je 900 din za kg. Ob sedanjih cenah mesa morda ne bi bilo narobe, če bi v Domžalah vsaj enkrat tedensko prodajali tudi morske ribe, ki so mnogo cenejše in ki bi jih ljudje prav zaradi tega kupovali

5 minut z Elo Koširjevo

Z znano telesnovzgojno delavko Elo Koširjevo, ki poučuje telesno vzgojo na I. osnovni šoli v Domžalah, sva se pogovarjala v njenem kabinetu, polnem žog, kije in drugih športnih rekvizitov. Ze vrsto let poleg učiteljskega pouka posveča ves svoj prosti čas delu v domžalskem Partizanu.

1. S športom ste se začeli ukvarjati...

»Pravzaprav že med vojno, potem pa sem se v sezoni 1945/46 že vključila v tedanje Fizikolno društvo, kjer je delovala vrsta sekcij. Ukvarjala sem se z atletiko in telovadbo, pa tudi z odbojko in smučanjem. Takrat smo Domžalčani tekmovali v atletskem mnogoboju in smo bili leta 1949 celo državni prvaki. Pozneje sem se skoraj izključno posvetila le telovadbi, saj sem že vrsto let v našem Partizanu vodnica ženskih vrst.«

2. Kaj vam pomeni telovadba, šport? — »Življenje.«

3. Vaš najprijetnejši in najneprijetnejši športni doživljaj?

»Najsrečnejša sem vedno takrat, kadar vidim, da se starši po končani telovadni akademiji razidejo zadovoljni, uverjeni, da so se otroci nekaj naučili. Najneprijetnejše pa je bilo vedno, kadar se je kdo ponesrečil v naši telovadnici.«

4. Kaj menite o stanju o telesni kulturi v naši občini?

»Mislim, da je stanje precej slabo, ker so, posebno za TVD Partizana zelo slabi materialni pogoji, manjka ustreznih kadrov, pa tudi pri teh kadrih, ki so, je — razumljivo — vedno manj idealizma. Mladi ljudje vse premalo pazijo na športne objekte (poglejte našo telovadnico). Mislim, da je eden glavnih vzrokov za stagnacijo športa v naši občini v tem, ker se vse premalo posveča osnovni vadbi, posebno še osnovni vadbi najmlajših. Če ne bomo mladega človeka že v prvih letih v osnovni šoli vzgajali v športu, potem seveda tudi ne bo sposobnih, fizično in duševno pripravljenih športnikov v naših društvih.«

5. Ali ste zadovoljni z delom ObZTV?

»Imam več pripomb na njeno delo, čeprav sem tudi sama njen član. Mislim, da bi se morala občinska zveza bolj zavzeti za delo z mladimi, ne pa gledati na zunanji blišč nekaj kvalitetnih ekip. To je najbolj prišlo do izraza ob ocenjevanju partizanskih društev, ko je bil naš Partizan na petem mestu, čeprav ima edino naše društvo še oddelke, ki stalno vadijo. Mislim tudi, da vzdržuje zveza prešibke stike s terenom, zato ne pozna dovolj njenih problemov.«

6. Imate morda kakšen predlog za izboljšanje dela na področju telesne kulture?

»Potrebna bi bila boljša povezava šola-društva, predvsem pa sodelovanje med šolami. Predlagam, da bi se spet vsako leto ob koncu pouka organizirali zaključni nastopi vseh šol, morda vsako leto v drugem kraju, kjer bi lahko pokazali, kaj smo se naučili v šolah.«

7. Želje v letu 1965?

»Želim, da bi se ustanovil kotalarski klub v Domžalah, saj vemo, da je v Domžalah vsaj 100 navdušenih mladih, ki že imajo kotalke. Sicer pa bi rada čimprej zaključila izredni študij na Visoki šoli za telesno kulturo.«

8. Imate kakšnega konjička?

»Rada se ukvarjam z različnimi aparati, npr.: s kino projektorji. Sicer pa mi je najljubši konjiček — orodna telovadba.«

Telovadna akademija v počastitev dneva JLA

Domžalski Partizan je ob sodelovanju z učenci I. osnovne šole priredil na predvečer praznika JLA v telovadnici I. osnovne šole uspelo telovadno akademijo, na kateri so kot gostje sodelovali s štirimi točkami tudi člani Partizana iz Mengša.

Oddelki, od cicibanov do članov, so pokazali nivo splošne telesne vzgoje v Domžalah, ki je prav gotovo na dostojni višini, prikazali so množičnost in veselje, s katerim naši otroci in mladina obiskujejo ure telesne vzgoje v društvu in tudi dosežke dela vodnikov.

V poldrugi uri programa so najmlajši oddelki prikazali rajalne vaje in folklorne točke, oddelki pionirjev in mladine proste vaje, preskoke in parterno telovadbo, člani pa solidno obvladane tudi najtežjih vaj na bradlji in drogu.

Akademija je ob popolnoma zasedeni dvorani v celoti uspela, mlade gledalce pa tudi navdušila.

Člani domžalskega Partizana so naslednji dan gostovali v Mengšu, kjer je mengeški Partizan prav tako priredil akademijo v počastitev praznika naše ljudske armade.

Odgovori Občinske zveze za telesno kulturo me niso zadovoljili!

Odgovori Občinske zveze za telesno kulturo v zadnji številki Občinskega poročevalca na pet vprašanj nekega bralca me nikakor niso zadovoljili, da ne rečem, da so me presenetili. Ne-le, da to ni bil niti kolikor toliko izčrpen odgovor na upravičena vprašanja bralca, ampak celo zamegljuje dejansko sliko na področju telesne kulture v naši občini in razmere v občinski zvezi sami.

Ne morem sicer trditi, da dobro poznam razmere v občinski zvezi in njenih organih, toda sodeč po stanju telesne kulture in dejavnosti društev te razmere niso ravno najboljše. Praktično stopamo že v četrto leto, ne da bi imela občinska zveza redni občni zbor, kar meče nanje čudno luč. Odgovor, da je občinski zbor preložen na letošnjo jesen, pa bo kmalu postal le izgovor, saj je jesen že mimo; občinska zveza bi sedaj že lahko dala točen odgovor, kdaj misli sklicati občni zbor, ki je nedvomno potreben!

Mimogrede: če sem dobro poučen, potem ne drži niti odgovor, da imamo v naši občini »Občinsko zvezo za telesno kulturo skupščine občine Domžale«. To je nesmisel, ker ObZTK ni skupščinski organ, kot so to, recimo, sveti, ampak je popolnoma samostojen organ, ki naj koordinira in usmerja delo na področju športa v naši občini.

Najbolj pa sta me začudila odgovora na 4. in 5. vprašanje. Tak je, npr. 4. odgovor, da občinska zveza vzdržuje »najaktivnejše« zveze z mladinskimi aktivni na terenu naše občine, da bi se telesno kulturna dejavnost med mladino kar najbolj okrepila. — Ker sem doslej sam delal na ObK ZMS Domžale, lahko trdim, da je ta trditve mnogo preveč samohvalna, da ne rečem, neresnična. To je neupravičena hvalnica funkcionarjem občinske zveze za razvoj športa med mladinskimi aktivni v naši občini. Sicer pa: terenski aktivni Zveze mladine so že dovolj kritično ocenili delo ObZTK na nedavni občinski konferenci Zveze mladine. Menili so, da je zveza storila mnogo premalo za dvig športa v občini; zato mi ni treba posebej pobijati teh trditvev. Morda bi dodal le to, da je moral aktiv ZMS v Lukovici sam začeti z akcijo za oživitve popolnoma zaspalega TVD Partizana, medtem ko je ObZTK pasivno opazovala propad tega nekoč aktivnega društva. Če pa mislijo na ObZTK, da so dobre zveze to, da so se udeležili sestanka v Lukovici, na katerem so razpravljali o Partizanu, po-

tem je to dovolj žalostno. Morda tudi mislijo, da so dali ne vem kakšno pomoč športu v Crnem grabnu, v katerem je v aktivnih ZMS preko 400 mladih, s tem, da so dali v Sentvidu dve stari, strgani košarkarski žogi, v Blagovico staro bradljo, Partizanu Lukovica pa 70 tisočakov (čeprav do oktobra niti ni delal)? Menim, da je ObZTK sokriva, za to, da smo bili prav v Crnem grabnu in v Moravški dolini priča nazadovanju na področju telesne kulture.

Komu služi takle odgovor na peto vprašanje. »O pasivnih društvih ne bi mogli govoriti, kajti vsaka organizacija, ki stremi k aktivnosti in ima voljo do napredka, se bori z različnimi težavami, bodisi organizacijskimi ali finančnimi« itd. To je pesek v oči, saj zveza s tem prikriva, da ne dela TVD Partizan Radomlje, da do oktobra dve leti ni delal TVD Partizan v Lukovici, da že dve leti ne dela Plavalni klub Domžale, da sta propadla pred leti Smučarski klub in Atletski klub Domžale. Občinska zveza, izgleda, ne skuša odkriti vzrokov za to in ne skuša tega preprečiti. Zakaj tako prikrivanje dejanskega stanja? Ob tem seveda zbledi tudi trditvev, da skušajo take organizacije kar najhitreje »reaktivirati«. Če bi to dejansko poskušali, potem ne bi omenjena društva popolnoma zaspala!

Morda sem nekoliko črnogled, vendar vseeno trdim, da je današnje stanje podoba propadajočega, ne pa zdravega, vitalnega športa, ki bi družil mlade ljudi.

Samo pogledjmo stanje v TVD Partizan Moravče in njegove pogoje za delo, nekatere nezdrave pojave v nogometu v naši občini, propad vrste društev, pa lahko ugotovimo, da občinska zveza ni storila dosti, da bi se športno življenje ohranilo na vsaj enaki ravni, kot je bilo pred leti. Na eni strani smo priča entuziazmu nekaterih telesnovzgojnih delavcev na terenu, ki pa je razumljivo, tudi vedno manjše, na drugi strani pa včasih brezbriznemu odnosu ObZTK. Ne trdim, da dela ObZTK v idealnih pogojih, toda vseeno ni izpolnila dobršnega dela nalog. Predlagam, da bi se o teh problemih razvila široka, javna diskusija ne samo v našem listu, ampak tudi na javnih tribunah.

Franci Gerbec

SPORTNIKI, DOPISUJTE V OBČINSKI POROČEVALEC